

د ښار جوړولو او ځمکو وزارت
وزارت شهر سازی و اراضی

انکشاف شهر

ماهنامه شمارة (۴۵) | دلو سنال ۱۳۹۹

ارگان نشراتی وزارت شهرسازی و اراضی

ماهنامه انکشاف شهر

مدیر مسئول: محمد داود تنها

معاون مدیر مسئول: افق روشن

ویراستاران: حشمت ناصری و محمد داود تنها

گزارشگران: مرضیه رضایی، محمد داود تنها، افق روشن، روح الله تلاش، نوید نبی زاده، عبدالله فکور و مژمل احمدی

دیزاینر: محمد نعیم عمر

عکاسان: امان صداقت و محمد نعیم عمر

مسئول توزیع: محمد سمیع عزیزی و سید مرتضی موسوی

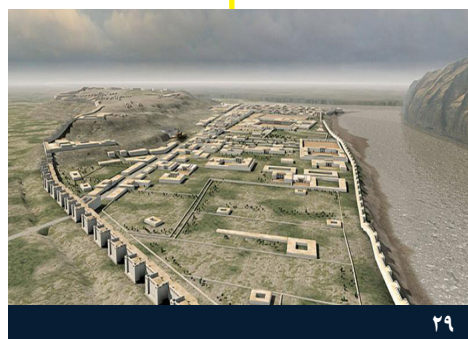
شماره تماس: ۰۷۱۲ - ۰۲۰۲۳۰

ایمیل آدرس: info@mudl.gov.af

فهرست مطالب

- ۷ پاسخ دهی دولت به ملت
نویسنده: محمد داود تنها
- ۱۲ بند ثناء و عروسی آماده آبیگری
نویسنده: محمد داود تنها
- ۱۵ بنبارونه د روښنایی پر لور
لیکوال: روح الله تلاش
- ۱۹ سرعت باور نکردنی در صنعت حمل و نقل
انترنیت
- ۲۰ د چادوگر غره هوپل
انترنیت
- ۲۱ پلان های ستراتیژیک؛ شهرهای نوین
نویسنده: نوید الله نبی زاده
- ۲۳ ای خانم د سکندر ثنایی دربار
انترنیت
- ۲۹ مشارکت سکتور خصوصی؛ توسعه پایدار شهری
نویسنده: عبدالله فکور
- ۳۵ له دولتي ځمکې څخه د گټورې استفادې پر لور
لیکوال: روح الله تلاش
- ۳۹ زنی که مرز های معماری و جنسیتی را در نور دید
انترنیت
- ۴۲ څنگه کولای شو، چې د خپل کور قباله ترلاسه کړو؟
لیکوال: روح الله تلاش

پاسخ دهی؛ اعتماد افزایی

مقرره بررسی شهرک های خصوصی، آغاز کار تدوین چهارچوب انکشاف ستراتیژیک برای ۷ بندر خشکه شامل بندر اسلام قلعه، تورغندی، سپین بولدک، تورخم، حیرتان، نیمروز و غلام خان با پلان تکمیل آن تا ختم سال روان مالی، آغاز امور مقدماتی احداث شهر جدید کابل به مثابه مهمترین پروژه زیربنایی و تشریح صرف ۷۶ فیصد بودجه ۷ میلیارد و ۴۰۳ میلیون و ۶۱۵ هزار افغانی سال روان خورشیدی این وزارت از نکات برجسته کارکرد های یک و نیم سال اخیر این وزارت شمرده شد.

در این کنفرانس خبری؛ تغییر رویکرد وزارت از پالیسی سازی به سمت تطبیق و عمل منیحت دیدگاه بنیادی و از این رهگذر؛ طرح پلان های شهری به هدف ایجاد و داشتن شهری های مصون و فعال، طرح ایجاد مسکن قابل استطاعت برای نیازمندان، پلاتی ساختن ساحات غیر رسمی و تطبیق پلان های بهسازی در تمامی شهرها، تحکیم ثبات و تقویت حکومت داری محلی در کشور با اعمار ساختمان های معیاری و کمپلکس های اداری وزارت ها و ادارات، ایجاد شرایط استفاده موثر از زمین و املاک دولتی در راستای طرح و تطبیق پالیسی های اقتصادی و اجتماعی حکومت، ترتیب معلومات مرتبط به زمین دولتی به سکونر خصوصی و حکومت، تخصیص بهتر زمین به منظور تحقق برنامه های توسعه با موثریت اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سازگاری محیطی، افزایش عواید حکومت از رهگذر تحقق برنامه های شهری و زمینداری، تسریع روند کار اداری، استحصال موثر وظیفوی و ارتقاء ظرفیت کارمندان، اصلاحات در ساختار تشکیلاتی، صفر ساختن فساد در سطح وزارت، توزیع قباله های عصری، تسریع پروسه استملاک پروژه های زیر بنایی و رفع مشکلات پروژه های قبلی از مهمترین اولویت های وزارت شهرسازی و اراضی عنوان شد که در این شماره به شرح آن پرداخته ایم.

حکومت ها چنانچه از انتخاب ملت ها شکل گرفته، از بطن ملت ها برخاسته و به حمایت ملت ها دوام آورده، در صورت عدم رضایت همین ملت ها نیز به ساده گی مضمحل شده و به نقشی از صفحات تاریخ مبدل شده اند.

دولت ج.ا.ا بنابر مسولیت بزرگ ملی در راستای پاسخ دهی از فعالیت ها و دستاورد های که از آدرس ملت بزرگ افغانستان عهده دار بوده، همواره مردم را از چند و چون عملکرد ادارات سکتوری و برنامه های آینده آنها آگاه ساخته است. در همین راستا رهبری وزارت شهرسازی و اراضی اخیراً طی کنفرانس خبری پاسخ دهی دولت به ملت در مرکز رسانه های حکومت؛ گزارش مفصلی از فعالیت ها و دستاورد های این وزارت را توضیح و تشریح نمود.

محترم محمود کرزی وزیر شهرسازی و اراضی در این نشست بر فعالیت شفاف و موثر، تحکیم بنیاد شهر های مصون منیحت مرکز رشد اقتصادی، محیط زیست سالم و بهبود کیفیت زندگی شهری با تسهیلات لازم حیات شهری تاکید کرد.

تدوین مسوده نهایی چهارچوب پلانگذاری فضایی کشور NSPF معرف تمامی سلسله پلانگذاری های افغانستان در ۶ مرحله، آغاز کار تدوین ستراتیژی و پلان فضایی ملی افغانستان با همکاری تخنیکی انستیتوت تحقیقاتی کوریا برای اسکان بشر، تدوین پلان منطقوی برای شش ولایت کشور، تدوین و منظوری چهارچوب انکشاف ستراتیژیک برای انکشاف منظم شهر های هرات، قندهار، مزار شریف، جلال آباد و خوست و آغاز کار در این راستا برای شهرهای پلخمري و لشکرگاه، طرح و ترتیب پلان ستراتیژیک ۳۶ شهر و مراکز ولسوالی ها، تدوین حدود ۷۰ پلان تفصیلی برای ولایات و ۱۰ پلان تفصیلی برای شهرک های معلمین با آغاز کار خط اندازی و توزیع برخی شهرک ها، تدوین ۲ پلان تفصیلی برای شهرک های مهاجرین، آغاز کار تدوین مسوده

ملت ته حساب ورکونه

محترم محمود کرزی ملت ته د حساب ورکونې به خبرې ناسته کې د کارونو په ګړندي کولو، فساد سره مبارزې، په تشکيلاتو کې اصلاحات او ريفورم راوستلو، د کارکوونکو د ظرفيت په لوړولو، د دولتي ځمکو څخه د موثره استفادې، د عصري قباليو توزيع، د دولتي ځمکو ثبت، د استملاک پروسې ګړندي کولو، د کابل، هرات او ننگرهار نوي ښارونو عملي چارې شروع کولو، د ارزان قيمته کورونو جوړولو، ښاري پلانونو ترتيب، د مخکينيو پروژو د مشکلاتو په حلولو او تطبيق او عمل ته د وزارت چلند بدلولو باندې ټينګار وکړ.

استفاده موثر از املاک دولتی

قرار است ۵۰ پروژه سرمایه گذاری در ولایات ننگرهار، لغمان، هرات، کابل، قندهار، بلخ و خوست به اعلان سپرده شود که با تطبیق این پروژه ها ۲,۷ میلیارد دالر سرمایه جذب، ۲ میلیارد دالر به عواید حکومت افزود و برای بیش از ۱۵۰ هزار نفر فرصت های شغلی و اقتصادی فراهم خواهد شد.

بشار جوړونه

په تېر ۱۳۹۹ مالي کال کې، ۳۸ ستراتيژيک او بشاري پراختيا پلانونه ترتيب شوي چې له دې ډلې ۲۴ پلانونه د کابل، ننگرهار، لوگر، فراه، غور، جوزجان، باميان، کاپيسا، خوست، بغلان، ارزگان، نيمروز، فارياب، سرپل، سمنگان، پروان او تخار ولايتونو د بشارونو او ولسوالي د انکشاف لپاره منظور شوي دي.

ثبث ساحات غير رسمي شهري

تا پايان سال مالی ۱۳۹۹ خورشیدی، ۸۷۱۱۹۵ خانه های غير رسمي و غير پلانی در شهر های کابل، هرات، مزار شريف، قندهار، جلال آباد، فراه، باميان و نیلی سروی و ثبت شده و از درک توزیع ۳۳۸۹۹ سند ملکیت به منازل غير رسمي، مبلغ بیش از ۷۵ میلیون افغانی عواید جمع آوری گردیده است.

د ساختمانی پروژو تطبیق

ښار جوړولو او ځمکو وزارت په دې ورستیو کې د ۷۱۱ عامه او دولتي ساختمانی پروژو د تطبیق چارې پیل کړي چې له دې ډلې، ۲۱۶ پروژې تر تطبیق لاندې دي، ۱۹۰ پروژې په تدارکاتي پړاو کې دي او د ۳۰۵ پروژو د سروې او ډیزاین چارې روانې دي.

تنظیم امور مسکن

طی سال مالی ۱۳۹۹، پالیسی مسکن، پلان استراتیژیک و طرح جامع مسکن، پالیسی بهسازی ساحات غیر پلانی، قانون رهن، ارزیابی تامین، عرضه و امور مالی مسکن، معیار ها و ستندرد های مسکن، مودل مسکن قابل استطاعت و ۱۴ پلان بهسازی برای ولایات بلخ، تخار، سمنگان، فاریاب، جوزجان، پروان، فراه، هرات و قندهار ترتیب گردیده است.

د دولتي ځمکې انتقال

کابینې د ښار جوړولو او ځمکو وزارت هغه وړاندیز چې له مخې یې (۲۱) قطعه دولتي ځمکه د حکومت متقاضی ادارو په واک ورکول کېږي تصویب کړ. له دې شمېر څخه ۲۹،۵۲ جریبه ځمکه د پروان ولایت په سرخ پارسا، شینواري او شیخ علي ولسوالۍ کې، ۵ جریبه ځمکه په سرپل ولایت کې، ۲ جریبه ځمکه په میدان وردک ولایت کې او ۱۰۰ جریبه ځمکه په پلازمینه کابل کې د پوهنې او ټولګټو وزارت او کرکټ بورډ ملي ادارې ته د پراختیایي پروژو د تطبیق لپاره انتقالیږي.

ثبت علفچر ها

وزارت شهرسازی و اراضی در ادامه تطبیق پروژه سروی، علامه گذاری و ثبت علفچرها تا کنون ۵ میلیون و ۷۴۳ هزار و ۶۵۵،۵۶ جریب زمین را در ۲۸ ولایت کشور سروی و ثبت نموده است. وزارت شهرسازی و اراضی با تحقق پروژه سروی، علامه گذاری و ثبت علفچرها منحصیث ثروت ملی مردم افغانستان؛ شرایط لازم خودکفایی و رشد اقتصادی مالداران را در کشور فراهم می سازد.

د نوي کابل ښار جوړونه

ښار جوړولو او ځمکو وزارت په دې وروستيو کې د نوي کابل ښار توپوگرافي سروې پای ته رسولې او په پام کې ده چې د دې مهمې پروژې عملي چارې په ۱۴۰۰ لمریز کال کې د کابل ولایت په ده سبز ولسوالۍ کې پیل شي.

ثبت زمین دولتی

وزارت شهرسازی و اراضی در ادامه تطبیق برنامه بانک زمین دولتی؛ ۶ میلیون و ۹۱۹ هزار و ۵۱۵ جریب زمین و املاک دولتی را در مربوطات ۳۲ ولایت کشور سروی و ثبت نموده است. از این رقم ۶ میلیون و ۵۰۵ جریب زمین سفید دولتی و ۳۰۶ هزار و ۳۰۳ جریب ملکیت های عامه تحت استفاده ادارات دولتی می باشد.

ٲولگٲو او پراختيايي پروژو تطبيق

ښار جوړولو او ځمکو وزارت په دې وروستيو کې څه باندې ۷۱ زره جريبه ځمکه تصفيه کړې ده. دا اندازه ځمکه د هوايي ډگرونو پراختيا، د ولايتي ادارو کمپلکسونو، د سړکونو جوړولو، شنو سيمو، د ښارونو پراختيا، بندونو، د کانونو کېندلو او په بېلابېلو ولايتونو کې د برښنا انتقالي پروژو د تطبيق په موخه تصفيه شوي دي.

توزيع قباله های عصری

روند اجراء، ثبت و صدور قباله عملا در ولايت هرات آغاز گرديده و قرار است اين پروسه در کابل و تدريجا در تمام ولايات کشور آغاز گردد. وزارت شهرسازی و اراضی مصمم است با عصری و ساده سازی روند اجراء، ثبت و صدور قباله، خدمات سهل و شفاف را به هموطنان عرضه نمايد.

پاسخ دهی دولت به ملت

شهروندان به سرپناه در سراسر کشور، پلائی ساختن ساحات غیر پلائی با تطبیق پلان های بهسازی در تمامی شهرها، تحکیم ثبات و تقویت حکومت داری محلی با رفع نیازمندی های وزارت ها و ادارات سکتوری ملکی با اعمار ساختمان های معیاری و کمپلکس های اداری در مرکز و ولایات، ایجاد شرایط مناسب استفاده موثر از زمین و املاک دولتی در راستای طرح و تطبیق پالیسی های اقتصادی و اجتماعی حکومت، فراهم نمودن معلومات مرتبط به زمین دولتی برای سکتور خصوصی و دولت، تخصیص بهتر زمین به منظور توسعه هرچه بیشتر با نظرداشت موثریت اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی قابل پذیرش و سازگاری محیطی و بلند بردن عواید حکومت از رهگذر موارد یاد شده در فعالیت های شهری و زمینداری از دیگر اهداف و دورنمای وزارت شهرسازی و اراضی بود که محترم محمود کرزی به آن اشاره نمود.

رهبری وزارت شهرسازی و اراضی ضمن بر شمردن رقم ۷۱۵۴ کارمند

وزیر شهرسازی و اراضی طی کنفرانس مطبوعاتی پاسخ دهی دولت به ملت؛ فعالیت ها و دستاورد های این وزارت را توضیح نمود.

محترم محمود کرزی وزیر شهرسازی و اراضی در نشست مطبوعاتی پاسخ دهی دولت به ملت در مرکز رسانه های حکومت، گزارش عمومی دستاورد ها و فعالیت های وزارت شهرسازی و اراضی را با رسانه های همگانی به طور مفصل شریک ساخت.

رهبری وزارت شهرسازی و اراضی در این نشست خبری؛ فعالیت شفاف و موثر را دیدگاه بنیادی وزارت شهرسازی و اراضی بر شمرده، بر تحکیم بنیاد شهر های مصون منحصث مرکز رشد اقتصادی، محیط زیست سالم، بهبود کیفیت زندگی شهری با تمامی تسهیلات عامه حیات شهری از طریق طرح پلان های وسیع و همه جانبه تاکید کرد.

طرح انواع پلان های شهری به هدف ایجاد و داشتن شهری های مصون و فعال، رفع نیازمندی مسکن قابل استطاعت، تأمین حق دسترسی

در تشکیل این وزارت شامل ۵۰۳۷ کارمند خدمات ملکی، ۱۶۹۵ کارمند قرار دادی و ۴۲۲ کارمند بالمقطع در مرکز و ولایات در برگرنده ۲۲۸۴ کارمند مرد و ۱۳۰۱ کارمند زن؛ بودجه عادی این وزارت را (۱) میلیارد و (۳۰۳) میلیون و (۳۷۸) هزار و (۵۴۱) افغانی و بودجه انکشافی این وزارت را (۶) میلیارد و (۱۰۰) میلیون و (۲۳۷) هزار و (۳۳۹) افغانی خواند.

گفتنی است که از این رقم مجموعاً ۷۶ فیصد بودجه شامل (۸۵) فیصد در بخش شهرسازی و (۸۱) فیصد در بخش زمینداری طی سال روان خورشیدی به مصرف رسیده است.

اشاره به دست آورد های عمده وزارت شهرسازی و اراضی در بخش امور شهری طی یک و نیم سال اخیر شامل تدوین مسوده نهایی چهارچوب پلانگذاری فضایی کشور NSPF معرف تمامی سلسله پلانگذاری های افغانستان در ۶ مرحله، آغاز کار تدوین ستراتیژی و پلان فضایی ملی افغانستان که ظرف ۲ سال با همکاری تخنیکي «انستیتوت تحقیقاتی کوریا برای اسکان بشر» ترتیب خواهد شد، تدوین ۶ پلان منطوقی برای شش ولایت کشور، در روشنی معیار های پذیرفته شده، تدوین و منظوری ۵ « چهارچوب انکشاف ستراتیژیک » (SDF) برای انکشاف منظم شهرهای هرات، قندهار، مزار شریف، جلال آباد، خوست و آغاز کار تدوین « چهارچوب انکشاف ستراتیژیک » (SDF) شهرهای پلخمری و لشکرگاه، طرح و ترتیب ۳۶ پلان ستراتیژیک برای نقاط مختلف کشور شامل شهرها و مراکز ولسوالی ها، تدوین حد اقل ۷۰ پلان تفصیلی بر اساس تقاضای برخی ولایات، تدوین ۱۰ پلان تفصیلی برای شهرک های معلمین با آغاز کار خط اندازی و توزیع برخی شهرک ها، تدوین ۲ پلان تفصیلی برای شهرک های مهاجرین، سعی برای آغاز کار ایجاد کمیسیون بررسی تخطی های شهرک های خصوصی به رهبری معاونیت اول مقام عالی ریاست جمهوری، آغاز کار تدوین مسوده مقرر بررسی شهرک های خصوصی، در روشنی قوانین نافذه با نظرداشت منظوری وزارت عدلیه، آغاز کار تدوین SDF برای ۷ بندر خشکه کشور شامل بندر اسلام قلعه، تورغندی، سپین بولدک، تورخم، حیرتان، نیمروز و غلام خان با پلان تکمیل آن تا ختم سال روان مالی، تدوین ده ها طرح برای حل مشکلات مختلف شهری در سطح کشور و آغاز امور مقدماتی احداث شهر جدید کابل به مثابه مهمترین پروژه انکشافی وزارت

در بخش امور زمینداری شامل ثبت ۶ میلیون و ۹۱۹ هزار و ۵۱۵ جریب زمین و املاک دولتی در ۷۰۱۲ قطعه در ۳۲ ولایت و ثبت بیش از ۵.۵ میلیون جریب علفچر در ۲۸ ولایت، ثبت ۸۷۱۱۹۵ ملکیت در ساحات غیر رسمی شهری و توزیع بیش از ۳۳۸۹۹ سند ملکیت به باشندگان

ساحات غیر رسمی شهری با پیامد (۷۵) میلیون افغانی عواید و آماده داشتن (۸۵۱۸۹) سند دیگر برای توزیع در شهر های کابل، هرات، مزار شریف، جلال آباد، قندهار، فراه، بامیان و دایکندی، تصفیه ۷۱۷۴۴ جریب زمین شامل ۶۸۵۳۲ جریب زمین دولتی و ۳۲۱۲ جریب زمین شخصی مردم طی تطبیق پروژه های انکشافی و توسعه میدان های هوایی، کمپلکس های اداری ولایات، احداث و عریض ساختن سرک ها، ساحات سبز، انکشاف شهر ها، بندها و استخراج معادن، تکمیل کار تثبیت حق مالکیت اراضی تحت پلان تطبیق پروژه های انتقال لین برق ۵۰۰ کیلو ولت آقینه الی شیرغان، انتقال لین ۲۲۰ کیلوولت شیرغان الی مزار، انتقال لین ۲۲۰ کیلوولت شیرغان الی اندخوی و انتقال لین ۵۰۰ کیلو ولت دشت الوان الی چوک ارغندی کابل، ۷۰ در صد تکمیل کار تثبیت حق مالکیت زمین های تحت پلان تطبیق پروژه های انتقال لین ۵۰۰ کیلو ولت شیرغان الی دشت الوان، انتقال لین برق دوشی - بامیان، انتقال لین برق غزنی - قندهار و انتقال لین ۵۰۰ کیلو ولت کاسا ۱۰۰۰ از هفت ولایت کشور، تکمیل کار تثبیت حق مالکیت ۷۰۱ کیلومتر زمین در مسیر شاهراه ها، سرک های عمومی و فرعی و خطوط آهن در برخی ولایات، آغاز روند اجراء، ثبت و صدور قباله از ولایت هرات با پیامد عرضه خدمات شفاف، سریع و سهل و افزودی ۶.۶۵ میلیون عواید به خزانه حکومت و روی دست گیری پلان تطبیق این پروژه طی سه سال در تمامی ولایات، افتتاح زود هنگام تعمیر قباله در پایتخت و تکمیل زود هنگام امور باقیمانده تعمیرات قباله در پنج زون دیگر تا ختم سال روان خورشیدی، تکمیل سروی توپوگرافی ۵۳ هزار جریب زمین در پروژه های توسعه میدان های هوایی در ۸ ولایت، ترتیب اسناد تخنیکي پروژه حمایت سیستم زمینداری افغانستان در بخش های جیودیزی، کدستر، فوتوگرامتری و سیستم معلوماتی زمینداری و ارسال آن به منظور طی مراحل تدارکاتی و سپس آغاز کار آن طبق پلان تطبیقی با ایجاد کورس ستیشن ها در سطح کشور، عکس برداری هوایی، ایجاد سیستم معلوماتی زمینداری و سروی کدستری سیستماتیک با کمک بلاعوض ۲۵ میلیون دالر بانک جهانی و تسریع روند استملاک زمین های تحت پلان تطبیق پروژه های عام المنفعه با نتیجه تصفیه ۷۱۸۸۶ جریب زمین در بخش امور مسکن در سه محور عمده به عنوان اولویت های کلیدی تمرکز صورت گرفته است. در بخش ایجاد چهارچوب حقوقی- تخنیکي و سرمایه گذاری پالیسی مسکن در پنج رکن اساسی شامل حکومتداری، تأمین مالی، پلانگذاری، نورم و ستندها و دیزاین و سهمگیری و نقش سکتور خصوصی در مسکن ترتیب شده است. به همین گونه پلان ستراتیژیک و طرح جامع مسکن در ۴ محور شامل مدیریت و مطالعات مسکن، تصنیف و استفاده مؤثر از زمین های ثبت بانک زمین دولتی،

تهیه ۲۰۰ هزار واحد مسکونی و ایجاد و انکشاف قریه های تپیک زراعتی ترتیب گردیده است.

همچنان پالیسی بهسازی و نوسازی ساحات غیر پلاتی در چهار رکن اساسی شامل محیط حقوقی، پلانگذاری ساحات غیر پلاتی و غیر رسمی، تأمین مالی برنامه های بهسازی و نوسازی و حکومت داری و تطبیق برنامه های بهسازی ترتیب شده است. البته در مطابقت با پالیسی و نیازمندی ها؛ طرزالعمل بهسازی و نوسازی ساحات غیر پلاتی نیز نهایی گردیده است. هکذا در راستای بوجود آوردن مسکن قابل استطاعت کار بالای طرح قانون رهن مسکن با هماهنگی ارگانه های ذیربط و کمک بانک جهانی نهایی گردیده است. در راستای ارزیابی تأمین و عرضه مسکن نیز پروژه که توسط بانک جهانی تمویل می گردد نهایی گردیده که از گزارشات و پیشنهادات آن در موارد مرتبط استفاده شده است.

در بخش امور مسکن طرح اساس نامه صندوق وجهی مسکن به عنوان میکانیزم مؤثر برای جلب سرمایه گذاری و تأمین امور مالی مسکن و همچنان برای اولین بار ستندرد های مسکن توسط این وزارت با هماهنگی ارگانه های ذیربط خصوصاً اداره مستقل نورم و ستندرد تهیه و نهایی شده است. از سوی دیگر وزارت شهرسازی و اراضی مدل های متعدد مسکن قابل استطاعات را طرح ریزی و نهایی نموده که از آنها در پروژه شهرک سادات هرات در راستای تطبیق فرمان ۳۰۵ استفاده شده است.

در خصوص پروژه های موجوده مسکن باید گفت: خوشبختانه کار مقدماتی تطبیق پروژه رهائشی نیله باغ با تمویل ۷۱ میلیون دالر امریکایی کشور دوست چین با طرح اعمار ۱۴۰۰ آپارتمان در مساحت ۱۰۶ جریب زمین شامل تسهیلات و خدمات مورد نیاز آغاز گردیده است. همچنان فاز اول شهرک قطر شامل اعمار مسجد، کودکستان و مکتب ۵۰ فیصد پیشرفت داشته و کار اعمار سه بلاک رهائشی آن نیز قرار داد و آغاز شده است. این پروژه در ۳۴،۵ جریب زمین با طرح اعمار ۷۶۸ آپارتمان و ساحات تجارتي با نظرداشت خدمات و تسهیلات لازم تطبیق می گردد.

در خصوص شهرک پیروزی باید گفت کار تطبیق این پروژه بخوبی پیش رفته و اقدامات عملی در خصوص تهیه آب، برق و ساخت زیربنا در جریان است. هکذا در مورد اعمار ۴۰۰۰ واحد مسکونی مساعدت کشور هند در جلال آباد؛ تمام امور از جانب وزارت نهایی، تکمیل و به منظور اجراءات بعدی رسماً به سفارت کشور دوست هند ارسال شده است.

همچنان در راستای تطبیق فرمان ۳۰۵ مقام عالی ریاست جمهوری، امور سروی و دیزاین شهرک سعادت شامل حدود ۱۱۰۰۰ نمره رهائشی در

پلانیهای بهسازی قابل تطبیق، اولویت به ساحات دارای کم ترین آسیب به مردم، شهر-شمول ساختن پلانیهای بهسازی، همه شمول ساختن پلانیها و نظرداشت گزینه های مختلف تأمین مالی از برنامه های کاری آینده وزارت شهرسازی و اراضی در بخش امور مسکن است.

در بخش امور ساختمانی طی سال خورشیدی ۱۳۹۹ کار تحقق ۷۱۱ پروژه ساختمان های عامه و دولتی روی دست گرفته شده که از این شمار کار تطبیق ۲۱۶ پروژه انکشافی ادامه داشته، ۱۹۰ پروژه در مرحله تدارکات و ۳۰۵ پروژه دیگر در مراحل سروی و دیزاین قرار دارد.

هکذا در این بخش کار ترمیم و بازسازی ۳۴ آبدۀ تاریخی با دستاورد تکمیل ۹ پروژه شامل ترمیم و بازسازی مسجد پل خشتی، مسجد معاذ بن جبل (رض)، قصر باغ بالا و اعمار بنای یاد بود شهدای پارلمان و پارک بیرق یاد بود وزیر محمد اکبر خان در کابل، اعمار مسجد خرقة مبارک و سنگ فرش صحن مسجد در شهر فیض آباد ولایت بدخشان، حرام سرای قندهار و فاز اول بازسازی مسجد جامع هرات به انجام رسیده است.

باید متذکر شد که در همین راستا کار مرمت ۱۱ آبدۀ تاریخی شامل مسجد میر هزار در قندهار، مسجد شاه دو شمشیره، فاز دوم اعمار پارک بیرق یاد بود وزیر محمد اکبر خان، مسجد نور الاسلام، مقبره سید جمال الدین افغان و سید اسمعیل بلخی در کابل، فاز دوم مسجد جامع هرات مشمول بهسازی پارک آن، روضه مزار شریف در ولایت بلخ و درمسال پیر تنات هندوها در غزنی آغاز گردیده است.

هکذا ۶ پروژه آبدات تاریخی شامل فاز نهایی مسجد پل خشتی، حرام سرای قندهار، مسجد غیائی در بدخشان، خشت فرش بام مسجد جامع

ولایت هرات تکمیل و کار عملی آن توسط اداره اسکان ملل متحد در جریان است. در مورد پروژه مکروریان پنجم خوشبختانه وزارت شهرسازی و اراضی بعد از سالها توقف، اخیراً با شرکت و مردم ساحه به تفاهم کلی دست یافته و کلیات و خلاصه تفاهم نامه برای مقام عالی ریاست جمهوری به منظور کسب هدایت ارائه شده است.

در مورد پروژه رحمن مینه وزارت شهرسازی و اراضی کار تصفیه زمین این پروژه را در مساحت ۴۵ جریب زمین در ناحیه هشتم شهر کابل با نظرداشت طرح اعمار ۸۲۸ آپارتمان اخیراً نهایی ساخته و همچنان ۱۴ پلان بهسازی برای ولایات بلخ، تخار، سمنگان، فاریاب، جوزجان، پروان، هرات و قندهار تکمیل شده است.

باید خاطر نشان ساخت که تمرکز به ولایات و شهر های خارج از پایتخت بر مبنای پلان ستراتیژیک جدید مسکن، طرح ۲۰۰،۰۰۰ واحد مسکونی شامل ۱۰۰ هزار نمره حویلی دار و ۱۰۰ هزار آپارتمان، طرح واحد های مسکونی قابل استطاعت در شهرهای با بیشترین نرخ بازگشت کننده و مهاجر، تکمیل سروی توپوگرافی ۱۶ ساحه سفید و قابل انکشاف در شهر کابل برای انکشاف مسکن با نظرداشت چهارچوب طراحی شهری و پلان های تفصیلی برای چهار ساحه دیگر، شناسایی، تثبیت و سروی زمین برای ورثه شهدای ارگانهای دفاعی-امنیتی با هماهنگی وزارت دولت در امور شهدا در ولایات ننگرهار، خوست، دایکندی، زابل، کندز، میدان وردک، نیمروز، سرپل، و پکتیا، طرح استفاده مؤثر از زمین های دولتی و تطبیق پالیسی بهسازی و نوسازی ساحات غیر پلاتی با نظرداشت شناسایی، ارزیابی و کنگوری بندی ساحات غیر رسمی، تنظیم حق مالکیت زمین به هماهنگی مالکین و ادارات ذیربط، ترتیب

و صفر ساختن فساد در سطح وزارت، در بخش برنامه های تخصصی و علمی؛ استفاده موثر از املاک دولتی، توزیع قبالة های عصری، دوام ثبت زمین های دولتی، تسريع پروسه استملاک پروژه های زیر بنایی، آغاز امور مقدماتی اعمار شهر جدید کابل، روی دست گیری طرح ایجاد مسکن ارزان قیمت و قابل استطاعت، تغيير رویکرد وزارت از پالیسی سازی به سمت تطبيق و عمل، رفع مشکلات پروژه های قبلی، ترتیب قوانین، مقررات و پالیسی ها و ترتیب پلان های شهری از مهمترین اولویت های کاری وزارت شهرسازی و اراضی در راستای انجام مسولیت های بزرگ و عرضه خدمات اساسی به مردم در عرصه شهرسازی و اراضی است.

هرات و لات پایانی مسجد شاه دو شمشیره در کابل در مرحله تدارکات قرار داشته و کار سروی و دیزاین ۸ پروژه دیگر شامل مرمت قلعه جنگی و مسجد افغانیه در بلخ، پل خشتی در بدخشان، کاشی کاری مسجد جامع هرات، بازسازی خانقاه بابا حسین ابدال ترک و خانقاه خواجه وحید الدین خوافی در هرات، دیوار های کوه شیر دروازه در کابل و اعمار دیوار احاطه لنگر خانه درمسال سری کوتلا در غزنی ادامه دارد. در بخش مدیریت املاک دولتی کار مقدماتی اعلان ۵۰ پروژه سرمایه گذاری با برآورد ۲.۷ میلیارد دالر جذب سرمایه و پیامد ۲ میلیارد دالر عاید به حکومت و ایجاد فرصت های اشتغال برای (۱۵۰) هزار تن در کشور آغاز شده و همچنان تلاش ها برای ایجاد شرایط مطلوب استفاده موثر از املاک دولتی به منظور جذب سرمایه گذاری های داخلی و خارجی بیشتر شده است.

در بخش پالیسی و تقنین؛ فعالیت های شامل تدوین و تصویب قانون پروژه انتقال گاز ترکمنستان-افغانستان-پاکستان-هند (TAPI)، تدوین قانون سروی کدستر و تصویب آن توسط کابینه با پیامد پرداخت ۲۰ میلیون دالر منحیث پول تشویقی بانک جهانی به وزارت مالیه، تدوین، تصویب و انفاذ مقرره اجرا و ثبت قبالة، کار مستمر روی پالیسی و پلان فضائی ملی، نهایی سازی طرزالعمل بهسازی ساحات غیر رسمی شهری، تعدیل فرمان ۳۰۵ با پیامد نافذ شدن و مرعی الاجرا قرار دادن طرزالعمل خدمات مراجعین صورت گرفته است.

اقدامات مهم و اساسی در جهت مبارزه با فساد اداری شامل نهادینه ساختن خدمات ملکی در وزارت شهرسازی و اراضی به منظور استخدام کارکنان بر اساس شایستگی، ایجاد شفافیت در پروسه تدارکات، ایجاد سیستم مالی شفاف و حسابداری در سطح مرکز و ولایات، بهبود کیفیت پروژه های ساختمانی، طرح میکانیزم تفتیش داخلی و ایجاد میکانیزم توزیع قبالة به صورت اداری؛ از نکات بارز توضیحات محترم محمود کرزی وزیر شهرسازی و اراضی در نشست مطبوعاتی پاسخ دهی دولت به ملت بود که مورد توجه رسانه های همگانی قرار گرفت.

رهبری وزارت شهرسازی و اراضی دوام کار زیربناسازی شهرک های رهایشی و صنعتی قالین را در ۶ ولایت به منظور جذب سرمایه گذاری و تشویق صنعت گران قالین، عرضه خدمات مسکن و کار مستمر روی تأمین سرپناه برای نیازمندان، تطبیق پروژه های انکشافی و عام المنفعه و همچنان ثبت زمین و املاک دولتی را در رشد و تقویت اقتصادی و اجتماعی کشور اثر گذار عنوان نموده در خصوص برنامه های آینده این وزارت گفت:

در بخش حکومت داری؛ تسريع روند کاری، استحصال موثر وظیفوی و ارتقاء ظرفیت کارمندان، ریفورم و اصلاحات در ساختار تشکیلاتی

بند شاه و عروس آماده آبگیری

در افغانستان با توجه به متکی بودن اقتصاد ۶۰ درصد خانواده ها به سکتور زراعت و نظرداشت اتکای ستون اصلی اقتصاد کشور به محصولات و تولیدات زراعتی؛ مدیریت آبهای جاری از اولویت های حکومت در دو دهه گذشته بوده است. بدون شک فعالیت های صورت گرفته در این راستا مبین ادامه تلاش حکومت برای تعیین یک چهارچوب منظم کاری در راستای مدیریت آب های جاری و زیر زمینی به منظور رشد زراعت، تقویت صنایع و تولید انرژی برق به گونه موثر و مفید است. در حوزه پایتخت حکومت در سال ۱۳۸۹ پروژه اعمار بند شاه و عروس را در ولسوالی شکر دره ولایت کابل به هزینه ۵۲ میلیون و ۹۶۴ هزار و ۲۶۲ دالر امریکایی با یک شرکت ایرانی قرارداد نمود که می باید در سال ۱۳۹۳ تکمیل

می شد. اما بنابر دلایل تخریکی شرکت ایرانی نتوانست در وقت موعود کانکریت ریزی بدنه بند را به اتمام رساند. سر انجام مشکلات تخریکی در سال ۱۳۹۵ مرفوع و بنا بر فیصله شماره ۹۹۸ مؤرخ ۱۳۹۵/۳/۸ کمیسیون تدارکات ملی دو سال دیگر برای کانکریت ریزی بند توسط شرکت قراردادی تمدید شد تا این پروژه در ۲۳ حمل سال ۱۳۹۷ تکمیل گردد. اما بنا بر معاذیری؛ شرکت قراردادی یکبار دیگر از ختم کار پروژه حسب قرارداد مجدد عاجز ماند و بر حسب درخواست؛ یکبار دیگر کمیسیون تدارکات ملی با صدور فیصله شماره ۲۶۲۵ مؤرخ ۱۳۹۷/۰۴/۰۳ بیش از ۲۱ ماه دیگر را به جانب کمپنی ایرانی فرصت داد تا بند شاه و عروس را به پایه اكمال رساند.

متاسفانه با گذشت ۲۱،۹ ماه دیگر شرکت قراردادی نتوانست امور پروژه را تا میعاد معینه تکمیل نماید و بنابرین خواستار تمدید ۳۸۰ روز دیگر شد که بنابر فیصله شماره ۳۹۲۳ کمیسیون تدارکات ملی در ۱۲ حوت ۱۳۹۸ تقاضای شرکت قراردادی به گونه مشروط قابل تمدید دانسته شد. تمدید زمانی ۳۸۰ روز اعتبار از صدور این فیصله، منظوری پرداخت ۱۰٪ پول اضافی در صورت انصراف کمپنی قراردادی از ادعای قبلی و بعدی برای تکمیل تمامی احجام کار پروژه، انجام نظارت دقیق از امور پروژه و رد دلیل نا موجه برای تمدید بعدی پروژه، ارائه کتبی ضمانت از سوی کمپنی قراردادی به منظور تکمیل نمودن تمام امور پروژه در میعاد تعیین شده و ارائه راه حل بعدی از جانب

اداره ملی تنظیم آب در صورت عدم تکمیل شدن پروژه از سوی شرکت قراردادی از شرایط مندرج فیصله کمیسیون تدارکات ملی است. طبق فیصله متذکره میعاد پروژه الی تاریخ ۲۷/حوت ۱۳۹۹ تمدید و تعدیل شماره ۷ پروژه میان اداره ملی تنظیم آب و شرکت ایرانی به امضا رسیده است. اکنون با گذشت این همه فرود و فراز؛ کار مجموعی پروژه ۹۲ در صد تکمیل گردیده، کار ساختمان بند ۹۸ در صد پیشرفت داشته و قرار است عناصر دیگر بند تا (۱۰) ماه آینده تکمیل شود. مجموع هزینه ای قابل پرداخت به شرکت قراردادی؛ بالغ بر ۵۳ میلیون و ۹۴۹ هزار و ۲۶۲ دالر امریکایی گردیده و کمپنی ایرانی ضمانت یک سال ترمیم پروژه را پس از بهره برداری نیز داده است. بند آبگردان شاه و عروس ولسوالی شکر دره با ظرفیت ذخیره ۳۰ میلیون متر مکعب آب و تولید ۱,۲ میگاووات برق در ساعت؛ ۳۵۰۰ هکتار زمین زراعتی را تحت آبیاری قرار خواهد داد. این بند جدید از بعد تخنیکی در صورت حل و فصل پروسه استملاک و تخلیه ساحات تحت کاسه بند هم اکنون آماده آبگیری می

باشد.

اما در بحث تسریع و تکمیل روند استملاک زمین های تحت پلان تطبیق پروژه بند شاه و عروس که مسولیت سروی و ارزش یابی آن متوجه وزارت شهرسازی و اراضی است، تیم مشترک این وزارت، اداره ملی تنظیم امور آب و مقام ولایت کابل حسب هدایت اخیر جلالتمآب محمد اشرف غنی رئیس جمهور کشور؛ از ساحات تحت پلان استملاک بند شاه و عروس مجدداً بازدید نموده و گزارش نهایی در این خصوص را به کابینه ارائه نموده است. باید خاطر نشان ساخت که گزارش استملاک و جبران خساره متضررین این پروژه جهت منظوری با سه مورد پیشنهاد قبلاً به کابینه جمهوری اسلامی افغانستان ارائه گردیده است. در گزارش متذکره به لزوم جبران خساره ۷۷۱۰۱ درخت مثمر و غیر مثمر، موازی (۸۴۹۵.۳۶) متر مکعب دیوار باغ و موازی (۲,۱۲۹.۱۴) ساختمان منازل با قیمت مجموعی (۱۸۸) میلیون و (۱۵۴) هزار و (۶۶) افغانی منحیث بسته پلان استملاک بند شاه و عروس، منظوری معاوضه موازی ۱۳۷,۳۵۲ جریب زمین

اشخاص با موازی ۱۷۰ جریب زمین دولتی و منظوری انتقال موازی ۱۳۰,۰۰۵ جریب زمین دولتی جهت احداث شهرک رهایشی و توزیع ۴۷ نمره رهایشی (از طریق کمیسیون موظف) به حیث اسکان مجدد بند شاه و عروس اشاره شده است.

باید خاطر نشان ساخت که بسته عمومی استملاک بند شاه و عروس شامل دو بخش است. بخش نخست؛ انکشاف و توسعه ۵,۲ کیلومتر سرک از مرکز ولسوالی شکر دره الی قریه میدانک به منظور تسهیل روند کار ساختمانی بند و بخش دوم شامل ۲۶۹ جریب زمین مساحت عمومی کاسه آبگیری بند که از این رقم ۱۵۳ جریب زمین قابل استملاک است. وزارت شهرسازی و اراضی به تأسی از رهنمود جلالتمآب رئیس جمهور کشور قرار ارائه جزء وار فعالیت های صورت گرفته؛ مسولیت اش را در خصوص تسهیل روند تطبیق پروژه اعمار بند شاه و عروس صادقانه انجام داده و در صورت ملاحظه مقام عالی ریاست جمهوری در موارد فوق هر آن آماده انجام رسالت بعدی به وجه احسن می باشد.

د ښارونو قانوني کېدو پر لور

سیمو کې «۸۷۱» زره او «۱۹۵» ملکیتونه ثبت او راجسټر شوي دي چې له ډلې یې «۵۰۵» زره او «۶۶۶» کورونه د کابل ښار په «۲۲» ناحیو او میرېجه کوټ ولسوالۍ کې، «۹۸» زره او «۶۵۶» ملکیتونه د بلخ ښار په بېلابېلو ناحیو او بلخ ولسوالۍ کې، «۱۰۳» زره او «۳۴۸» ملکیتونه د هرات ښار په بېلابېلو ناحیو او انجیل ولسوالۍ کې، «۹۲» زره او «۵۶۵» ملکیتونه د کندهار ښار په بېلابېلو ناحیو او سپین بولدک ولسوالۍ کې، «۳۸» زره او «۱۶۷» ملکیتونه د ننگرهار ښار په بېلابېلو ناحیو کې، «۱۲» زره او «۲۶۸» ملکیتونه د فراه ښار په بېلابېلو ناحیو کې، «۱۳» زره او «۲۱۲» ملکیتونه د بامیان ښار په بېلابېلو ناحیو کې او «۷» زره او «۳۱۳» ملکیتونه د دایکندي په مرکز نیلي ښار د بېلابېلو ناحیو غیر رسمي ښاري سیمو کې سروې شوي دي.

د افغانستان په اتو یادو ولایتونو کې د غیر رسمي ښاري سیمو د ثبت برنامې له پیل را پدېخوا تر دې دمه «۳۳» زره او «۸۹۹» قطعې د ملکیت سندونه ویشل شوي او همداراز «۸۵» زره او «۱۸۹» قطعې د ملکیت سندونه ویشلو ته چمتو دي، له دې ډلې کابل کې «۱۷» زره او «۲۳۳» قطعې توزیع او «۴۲» زره او «۵۸۹» قطعې ویشلو ته چمتو دي، هرات کې «۶» زره او «۲۰۵» قطعې توزیع او «۴۲» زره او «۵۸۹» قطعې ویشلو ته چمتو دي، بلخ کې «۲» زره او «۷۰۰» قطعې توزیع او «۱۰» زره او «۱۸۴» قطعې ویشلو ته چمتو دي، ننگرهار کې «۱» زره او «۸۹۸» قطعې توزیع او «۳» زره او «۸۷» قطعې ویشلو ته چمتو دي، کندهار کې «۲» زره او «۸۱۰» قطعې توزیع او «۱۱» زره او «۴۸۸» قطعې ویشلو ته چمتو دي، فراه کې «۱۵۰» قطعې توزیع او «۴۵۶» قطعې ویشلو ته چمتو دي، بامیان کې «۱» زره او «۷۹۸» قطعې توزیع او «۵» زره او «۱۰۳» قطعې ویشلو ته چمتو دي او په دایکندي ولایت کې «۱» زره او «۱۰۵» قطعې د ملکیت سندونه توزیع او «۳» زره او «۳۵۴» قطعې د ملکیت سندونه چمتو شوي دي.

ښارجوړولو او ځمکو وزارت د ملکیت سند د ویش له درکه «۷۵» میلیونو و «۸۹۳» زره او «۷۹۳» زره افغانۍ عواید د دولت خزانې ته اضافه کړي دي د عوایدو را ټولول د ښارجوړولو او ځمکو وزارت او د مالیې وزارت تر نظر لاندې د انلاین تعرفې د چاپ بڼه په شفاف ډول ترسره کېږي. د را ټولو شویو عوایدو له جملې څخه په کابل ولایت کې د ملکیت سند د ویش له درکه «۴۶» میلیونو و «۸۱۵» زره او «۶۶۲»، هرات کې «۵» میلیونو و «۲۱۴» زره او «۵۱۶» افغانۍ، بلخ کې «۸» میلیونو و «۵۱۰» زره او

ښارجوړولو او ځمکو وزارت د ځمکوالۍ چارو د تنظیم قانون «۱۱۲» مادې او د غیر رسمي ښاري سیمو د ملکیتونو چارو د تنظیم مقرري له مخې د «۱۳۹۷» لمریز کال له پیل را پدېخوا په اتو ولایتونو کابل، هرات، کندهار، ننگرهار، بلخ، فراه، بامیان او دایکندي ولایتونو کې د غیر رسمي ښاري سیمو د ثبت او ملکیت سند د ویش برنامه پیل کړې ده چې په دې برخه کې یولړ مهمې لاسته راوړنې له ځان سره لري.

دا برنامه چې د ملگرو ملتونو مرستندویه موسسې «یو ان هیټات» په مالي او تخنیکي مرسته د غیر رسمي ښاري سیمو د ملکیتونو د چارو د تنظیم مقرري له مخې په یادو ولایتونو کې تطبیق کېږي، په ۱۳۹۶ لمریز کال کې د افغانستان د پخوانۍ اراضۍ ادارې لخوا رامنځته او د ولسمشر لخوا تائید شوه، دا برنامه د مرکز او د ولایتونو له ښاروالیو او اړونده ذیدخله ادارو په همغږۍ د غیر رسمي ښاري سیمو د سروې، ثبت او د هغوئ مالکانو ته د ملکیت سند ویش مسولیت پر غاړه لري.

په دې برنامه کې د مقرري له مخې د ښار په څنډو کې هغه غیر پلاني سیمې ثبت او تر پوښښ لاندې نیول کېږي، چې له املاکي شخړو پاکې وي او لږ تر لږه له جوړېدو یې پنځلس کاله تېر شوي وي، ترڅنګ یې د طبیعي پښو له گواښ سره مخ او د ټولگټو پروژو تطبیق ته خنډ واقع شوي نه وي او همداراز د بندونو او برښنا تاسیساتو، کانونو، تاریخي ابداتو او مقدسه اماکنو ترڅنګ نه وي.

د غیر رسمي ښاري سیمو د ثبت برنامې لومړنی کار د ولایاتو په مرکزونو کې د معیاري گذرونو رامنځته کول و چې په دې اتو ولایتونو کې په ټولیز ډول تر دې دمه «۸۲۵» گذرونه رامنځته شوي، له دې ډلې ۴۹۳ په کابل، ۴۳۹ په هرات، ۸۸ په بلخ، ۱۱۵ په ننگرهار، ۲۷ په کندهار، ۵۹ په فراه، ۱۶ په دایکندي او ۱۶ کدرونه په بامیان ولایت کې ډاگیزه شوي دي. په ۸ پورته ذکر شویو ښارونو او د کابل په میرېجه کوټ ولسوالۍ، د کندهار په سپین بولدک، د هرات په انجیل ولسوالۍ او د بلخ ولایت په بلخ ولسوالۍ کې د فضايي سرحداتو د نقشي چارې هم بشپړې شوي او په هره ښاري ناحیه کې معیاري گذرونه تنظیم شوي دي چې هر گذر تر «۱۲۵۰» ملکیتونه لري او دا گذرونه یوه واحده کمیټه لري او هره کمیټه «۱۳» غړي لري او دا کمیټې د ښارجوړولو او ځمکو وزارت د غیر رسمي ښاري سیمو د ثبت ریاست کې راجسټر او تصدیق پانې لري.

د ښارجوړولو او ځمکو وزارت د غیر رسمي ښاري سیمو د سروې او ثبت برنامې له لارې تر دې دمه د اتو لویو ښارونو په غیر رسمي ښاري

په خدمتي او قرار دادي ډول د کارکونکو استخدام، د مقرري مطابق په اتو ولایتونو کې د همغږۍ کمیټې رامنځته کول، د برنامې د تطبیق له څرنګوالي راپور ورکول او د څارنې سیستم جوړول، د جعل او تزویر د مخنیوي په موخه د بهاداره کاغذونو پر مخ د ملکیت سندونو چاپ او په اتو ولایتونو کې د برنامې تر پوښښ لاندې د «۶۹» معلوماتي نقشو بشپړول د دې برنامې له مهمو او عمده لاسته راوړنو څخه شمېرل کېږي. د غیر رسمي ښاري سیمو ملکیتونو د چارو د تنظیم مقرري له مخې حکومت مکلف دی څو په غیر رسمي ښاري سیمو کې خلکو ته لازم ښاري خدمات او اسانتیاوې رامنځته کړي او پر وړاندې به یې خلک مکلف وي څو دولت ته د مالې، برښنا بل او صفایي بل د ورکړې او همداراز د چاپریال ساتنې د ښه والي او د ښاري فرهنگ په برخه کې له دولت سره همکاري وکړي.

«۴۴۷» افغانی، ننگرهار کې «۳» میلیونو و «۱۵۵» میلیونو او «۳۹» افغانی، کندهار کې «۴» میلیونو و «۶۱۶» زره او «۲۶۴» افغانی، فراه کې «۲۴۲» زره او «۱۳۹» افغانی، بامیان کې «۵» میلیونو و «۲۳۴» زره او «۷۲۶» افغانی او په دایکندې ولایت کې د ملکیت سند د ویش له درکه «۱» میلیونو او «۱۰۵» زره افغانی ترلاسه شوي دي.

د ویلو وړ ده چې د غیر رسمي ښاري ملکیتونو د چارو د تنظیم مقرري د نهمې مادې اووم بند ته په کتو «۲» زره او «۱۶۴» ښځینه وو په مستقیم ډول او «۱۷» زره او «۳۷۷» ښځینه وو بیا له خپلو خاوندانو سره یوځای د ملکیت سندونه ترلاسه کړي دي.

د مقرري او کړنلارې ترتیب او د ذیصلاح چارواکو تائیدي ترلاسه کول، د ښارجوړولو او ځمکو وزارت په تشکیل کې د غیر رسمي ښاري سیمو د ثبت ریاست رامنځته کول، د اتو ولایتونو د ښارجوړولو او ځمکو ریاستونو د اتو ولایتي دفترانو او د اړتیا وړ وسایلو او تجهیزات برابرول،

د هېواد په ۸ ولايتونو کې د ۲۰ تاريخي آبدو بيارغول پيل شوي چې تر اوسه د ۹ آبدو د بيا رغولو چارې پای ته رسېدلي دي.

نظارت از چگونگی تسریع روند کار و کیفیت مرمت آبدات تاریخی از اولویت های رهبری وزارت شهرسازی و اراضی است

سرعت باور نکردنی در صنعت حمل و نقل

آزمایش انسانی این سیستم بود که با موفقیت انجام شد. طوریکه در یک مسیر ۵۰۰ متری در ایالت لاس ویگاس دو نفر از مدیران این شرکت در هایپرلوپ جابجا شدند.

اولین کپسولی که در این مسیر آزمایش گردید پگاسوس نام دارد و ظرفیت ۲۳ مسافر را دارد. شتاب این وسیله با شتاب درخواستن یک هواپیما از روی زمین مشابه است. برای توسعه این روش حمل و نقل، تونل‌های را باید در زیر زمین یا روی پایه های مستند بر زمین ایجاد کرد. با این حال، هزینه راه اندازی این سیستم بالا برای هر مایل در مسیر؛ حدود ۱۰۰ میلیون دلار برآورد شده است.

دو مسافر سوار بر کپسول شرکت ویرجین هایپرلوپ در مسیری بدون هوا با سرعت ۱۶۰ کیلومتر در ساعت، نخستین آزمایش انسانی جدیدترین روش صنعت حمل و نقل را انجام دادند.

البته این وسیله قرار است به سرعتی بیش از هزار کیلومتر در ساعت برسد و تحولی را در صنعت حمل و نقل زمینی در جهان ایجاد کند. در این طرح کپسول های شناور مقناطیسی درون تونل‌های تقریباً بدون هوا با سرعت حد اکثر ۱۲۲۳ کیلومتر در ساعت حرکت خواهند کرد.

شرکت امریکایی توسعه دهنده این فناوری که در سال ۲۰۱۴ تاسیس شده بیش از ۴۰۰ آزمایش را تا کنون انجام داده است. اما این اولین

د جادوگر غره هوټل

هوټل پرايډر ايلنډ سټيټي لاج Propeller island city lodge د نړۍ يو حيرانونکي او د جرمني د برلين ښار يو ډېر عجيب هوټل دی. نوموړی هوټل ټول ټال ۲۷ خونې لري چې يو خونه يې تر بلې حيرانونکې ده. د دغه هوټل څلور خونې تر نورو ډېرې عجيبې دي، يوه خونه يې ټوله په نارنجي رنگه توکو وسايلو پوښل شوې ده. بله خونه يې ټوله له هېندارو جوړه ده، درېيمه خونه يې د بند خونې (زندانه) په څېر ده، او بله يې بيا يې بيا په ودانيزو سيمبلونو او نښو ښکېلې شوې ده. د ټولو خونو په منځ کې سړو ابو خونه (هغه ودانۍ چې تر ځمکه لاندې جوړېږي، ډېره سړه هوا لري، او په تودوخې کې ځينې خلک هلته ژوند کوي) ډېره حيرانونکې وي، ځکه تاسو اړ ياست ټوله چې د هوټل په دغې خونې کې شپه په کفن کې ویده شئ، چې دا کار به ډېر وپروونکي وي.

که چيلې هېواد ته د سفر نيت لرئ، نو د جادوگر غره هوټل ته ارومرو ور شئ! د جادوگر غره Magic Mountain هوټل د چيلې په هوليو سيمه کې ودان شوی دی. کله چې دغه هوټل وينئ داسې احساس به وکړئ، چې افسانوي نړۍ کې مو گام اېښی. په نوموړي هوټل کې د لرگيو مخروط شکل و دانۍ جوړې شوې دي چې د ودانۍ له څوکې څخه اوبه راپېږي او د دغه هوټل ودانيو ته يې د مخروطي څړوبي بڼه ورکړې ده. د ياد هوټل کتارې پرې پرې او نامنظمې جوړې شوې دي او دا هوټل يې د نړۍ په يوه حيرانونکي هوټل بدل کړی دی. که د دغو ټولو ځانگړنو سره سره بيا هم تاسو ته دغه هوټل حيرانوونکي نه وي دا ټکی به مو حتماً حيران کړي چې د دغه هوټل د ودانيو ټوله بهرنۍ برخه په زرغونډونکو وښو او بوټو پوښل شوې ده. پرايډر ايلنډ سټيټي لاج

پلان های ستراتیژیک؛ شهرهای نوین

مختلف و نظر داشت پیشنهادات مردم و بررسی و تحلیل وضعیت موجود در تمامی ابعاد شهری؛ پلان ستراتیژیک را بر مبنای دورنمای شهری در راستای تعیین مسیر توسعه شهر طرح و ترتیب می نماید.

وزارت شهرسازی و اراضی تا کنون ۱۶۰ پلان ستراتیژیک شهری را به منظور ساماندهی مکانی و فضایی فعالیت ها و عملکردهای شهری بر اساس نیازهای جامعه شهری در سطح کشور ترتیب نموده که پلان ستراتیژیک شهر شیرخان مرکز ولایت جوزجان از این شمار است که اخیراً از سوی محترم محمود کرزی وزیر شهرسازی و اراضی منظور شده است.

پلان ستراتیژیک انکشافی شهر شیرخان مجموعاً در مساحت ۱۸۸۰۷،۵۱ هکتار زمین با نظر داشت پارک های تفریحی، تأسیسات اداری، ترمینل ها، میدان هوایی و حریم آن، مسیر دریا، ساحات رهایشی برای بهسازی، ساحات رهایشی با تراکم بلند، ساحات صنعتی، صحنی، فرهنگی، ورزشی، سرک، کمربند سبز و کمپلکس اداری می باشد. مطالعات

پلان سازی شهری از مهم ترین عنصر امور شهری بوده که در آن وضعیت و چگونگی توسعه یک شهر در نظر گرفته می شود.

وزارت شهرسازی و اراضی با مطالعات دقیق از زمین، جمعیت، اقتصاد و فرهنگ شهرهای افغانستان، پلان سازی شهری را طرح ریزی می کند. پلان ستراتیژیک طبق قانون شهرسازی و مسکن؛ سند تخنیکی است که دورنماها، اهداف و مقاصد توسعه شهری را با نظر داشت فرصت ها و اولویت های ملی انسجام بخشیده، به برنامه های عملی و تطبیقی تبدیل می کند.

پلان های ستراتیژیک به منظور توسعه و انکشاف متوازن مراکز ولایات و ولسوالی های افغانستان در جهت جلوگیری از رشد خود سر ساحات غیر پلائی، عرضه خدمات اساسی به مردم، ایجاد فرصت های اقتصادی و اشتغال زایی، بلند بردن کیفیت زنده گی مردم، حرکت به سوی توسعه پایدار و ایجاد یک چهارچوب توسعه ی منظم برای شهرها طراحی می شود.

وزارت شهرسازی و اراضی با توجه به نیازمندی ولایات یا ولسوالی ها، تیم تخنیکی را به ساحه اعزام و با جمع آوری معلومات از ادارات

تخنیکي پلان متذکره در همه ابعاد جغرافیایی، محیط زیستی، آبرسانی، اقتصادی و اجتماعی، سرک، ترانسپورت و کالبدی توسط پروژه طرح و ترتیب پلان های شهری (SDP) با دیدگاه انکشاف برای ۱۵ سال آینده انجام شده و پوتانسیل ها و موانع رشد شهری در مسیر آینده شهر شناسایی گردیده تا از مسایلی چون غصب زمین و پایین آمدن کیفیت محیط شهری جلوگیری گردد.

با عملی شدن این پلان ها همچنان از رشد غیرپلاتی ساحات در ولسوالی های یاد شده جلوگیری شده و با مطالعه وضعیت موجود؛ قطعات سفید اراضی به منظور نظرداشت اعمار تاسیسات عامه عرضه خدمات به مردم معین و مشخص می شود.

در پلان های استراتژیک؛ تعیین محدوده شهرها، مشخص شدن چهارچوب توسعه شهر، ایجاد ساحات رهائشی و تجارتي، تعیین موقعیت ساحات صحتی و ورزشی، ایجاد ترمینل های مسافربری و باربری، تعیین محل مشخص برای دفن زباله و تأسیسات تصفیه آب و فاضلاب، حفظ ساحات زراعتی، ایجاد شهرک های صنعتی و تمامی خدمات مورد نیاز در راستای رسیدن به توسعه مطلوب یک شهر در نظر گرفته شده است.

باید خاطر نشان ساخت که پلان های استراتژیک در چهار چوب مشخصی با نظرداشت شناخت نیازهای خدماتی شهر، افزایش راهکار های مورد نیاز برای حرکت به سمت توسعه پایدار شامل بهبود کیفیت خدمات شهری، رفع مشکلات محیط زیستی، ارتقاء سطح سواد و آموزش، جذب سرمایه گذاری ها در ساحات انکشافی، ایجاد اشتغال و سایر موارد مهم و ضروری تهیه و ترتیب می شود.

در این پلان ها تمامی موارد لازم در بخش جغرافیا، محیط زیست و آبرسانی، سرک و ترانسپورت، مسایل اقتصادی و اجتماعی و مطالعات فزیک شهری در نظر گرفته شده که از سوی شاروالی با نظارت وزارت شهرسازی و اراضی و هماهنگی ادارات ذیربط چون محیط زیست، ترانسپورت، معارف و ... تطبیق می شود.

بدون شک با تطبیق پلان های استراتژیک زمینه برای توسعه منظم شهر، تطبیق پروژه های انکشافی و عام المنفعه، اشتغال زایی، کاهش فقر و بهبود وضعیت اقتصادی مردم مساعد شده؛ با توجه به جمعیت جوان و مولد اقتصادی؛ ۴۸ درصد نیروی بشری به صورت اوسط در سطح این ولسوالی ها صاحب شغل می شوند.

بدیهی است که تحقق این پلان در تطبیق برنامه های شهری و بالا رفتن فرهنگ شهر نشینی تأثیر گذار بوده، با ایجاد شرایط بهتر عرضه خدمات صحتی؛ جامعه سالم شکل گرفته، با استفاده از تسهیلات لازم در ساحات ورزشی، فضای سبز؛ تأثیراتی چون پویایی و نشاط در جامعه رونما خواهد شد.

ای خانم

د سکندر شاهي دربار

وروسته راوخوځېده او په کندهار کې یې واپول، له معمول سره سم په لویو او د خوښې ښارونو کې به یې سکندریې یا شاهي دربارونه ابادول. د سکندریې دفاعي کلاوې او دربارونه وو. په درېیم کال کې کاپیسا ته ورسېد. په دې سیمه کې د خلکو له سخت مقاومت سره مخامخ شو، لکه چې دفاع او یرغل سخت و، یوه ټینګه سکندریه یې د «کاپیسی» په نوم ودانه کړه چې دا نو مرکزي او تر ټولو ستره سکندریه وبلل شوه.

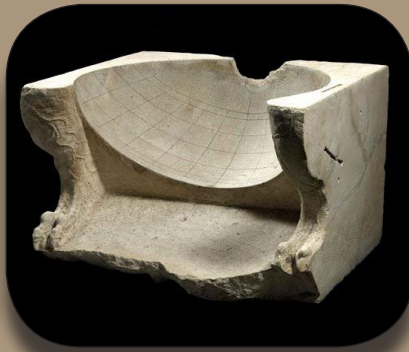
له پلان سره سم د نړۍ بل لوري ته د رسېدو په موخه باید سکندر له اکسوس څخه تېر شوی وای. د سکندر د تېرېدو لاره همدا وه چې په تخار کې دې ځای ته ورسېد او د «اکسوس سکندریې» په نوم یې په کې لوی ښار ودان کړ. روایات دا دي چې د امو پورې غاړه د «رخشانې» په نوم د یوې مېرمنې له خوا اداره کېده او نه ماتېدونکې پوځ یې د سکندر پر وړاندې خنله و. د اوږدمهال لپاره د سکندر خپلو لښکرو ته تمریونونه ورکړل او د دې چمتوالي لپاره د جوړو شویو میدانونو نښې د نولسمې پېړۍ تر پایله ځای ځای خوندي پاتې وې. له نویو تاکتیکونو په ګټې اخیستنې، سکندر له امو پورې غاړې فتحه کړه او واکمنه رخشانه یې د ځان کړه. هغه بېرته دې ستراتیژیک ځای ته راوگرځېد او د «اکسوس سکندریې» په نوم یې پر تمین ښار په کې ودان کړ، خو سکندر بیا له دې سیمې ډېر وړاندې تېر شو.

د «ای خانم» په اړه زیاتې خیالي کیسې او داستانونه شته. ځینې خلک وایي، په پخوا زمانو کې په دې نوم یوه ښکلې مېرمن وه، دومره ښکلې چې خلکو به یې انځور په سپوږمۍ کې لېده او په همدې دلیل ورته د «سپوږمۍ مېرمن» هم ویل شوي ده.

د «ای خانم» په نوم د افغانستان کندوز ښار شمال ختیځ ته سل کیلو متره وړاندې، د امو او کوکچې سیندونو په ګډونځای کې یوه دنگه غونډۍ رالیساره کړې. د افغانستان په اوسني اداري وېش کې دا لرغونې سیمه د تخار ولایت، د دشت کلا ولسوالۍ اړوند ده.

ځینې وایي، ای خانم ازبکي نوم دی چې «ای» د میاشتې او «خانم» د مېرمنې مانا لري او یو وخت د دې سیمې وګړیو، دې لرغوني ځای ته د «ماه خانم» نوم هم کارولی دی. وروستیو څېړنو په اثبات رسولې چې «ای خانم» الهی «خدای ګوتي» ته وایي او دا یو ښار و، خو په کره توګه لا هم څرګنده نه ده چې د دې ښار بنسټ ایښودونکی څوک دی، خو لومړۍ روایت داسې هم دی چې مقدوني سکندر غوښتل خپل ښوونکي ارسطو ته یو تمثیل ورکړي، هغه ته یې وویل: «غواړم د نړۍ هغه بل لوری لاندې کړم.» دا یو عیاش واکمن و او د ده په خبره د نړۍ هغه بل مخ له زرو، زېورو او پی مخیو مالامال و.

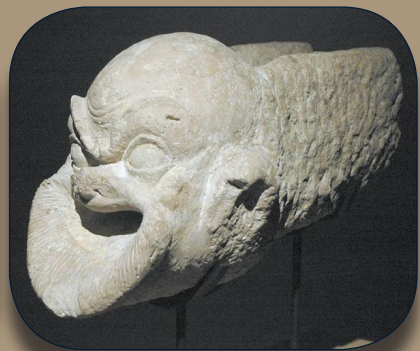
د ای خانم بنار پاتې شوي لرغوني اثار

د تخار ولايت په دشت قلعه ولسوالۍ کې د ای خانم بنار درې څنډيزه

د ای خانم بنار پاتې شوي لرغوني اثار

بلل کېږي، د لرغون پوهانو په وسیله د زړو او تر خاورو لاندې ودانیو څخه تر لاسه شوي او څېړنو څرگنده کړه چې د دې ښار لومړنیو استوګنو په پوره مهارت او د غور د ختیځ او لوېدیځ د ودانۍ جوړونې د میتودونو تر منځ داسې یووالی راوستی چې ځانګړی فصل ګڼل کېږي. په ای خانم کې د هغه د معمارۍ پلان پلي شوی چې په یونان کې د لرغونو زمانو دود و او نن یې هم ځینې نښې روغې پاتې دي. دلته د «دهلنستیک» غټ تاثیرات خورا د پام وړ دي، ځکه یو لوی کتابتون او د دې ښار فرهنګي لوړوالی په اثبات رسوي چې د همدې په مرسته د یونانیانو حکومت دوه سوه کاله په ګندهارا کې دوام وکړ او ویلاي شو چې په ختیځ کې یې سارې بېلګه وه.

د ځینو ودانیو د ټینګښت په منظور، تر خامو خښتو لاندې پخې خښتې په ځمکه کې خښې شوې وې. له سکرو څخه یوه ځانګړې طبقه په دې نیت جوړه شوې وه چې د رطوبت مخه ونیسي، د ودانیو د تزیین او ښکلا لپاره له اډکي او تباشیر ډوله ډبرو څخه کار اخیستل شوی دی. له ټول ښار څخه یو لوی دېوال چاپېر و چې لس متره لوړالی یې درلود.

د ودانیز جوړښت له مخې ای خانم په دوو برخو وېشلای شو: لوړه برخه او ټیټه برخه

په پاسنۍ برخه کې بالاحصار، هدیره او دربارونه وو او لاندېنۍ برخه یې د استوګنې کورونه، ځینې درباري ودانۍ او لوی لوبغالي و. ټول ښار یوه ستره دروازه درلوده او د دروازې په شاوخوا کې د استوګنې کوچنۍ خونې هم ابادې شوې وې. د اداري ماڼۍ دننه چېرته چې واکمن کېناست، تر څنګ یې خزانه وه. هغه ډبرینې ستنې چې وموندل شوې، ټولې له همدې ماڼۍ تاو وې. د امو سیند په څنډو کې ورزشي جمنازیم هم سل متره مربع مساحت درلود. د هغه تایید نښې چې په یوه وخت به یې شپږ زره نندارچیان ځایول، د بابل تایید ته ورته دی.

دلته د خوراګي توکو زیرمې، معبدونه او داستوګنې یې شمېره کورونه جوړ شوي وو. هغه هدیره چې دلته یې نښې موندل شوي، په اثبات رسوي چې یونانیانو به خپل مړي له ښاره د باندې خښول او یوازې په هغوی به یې په ښار کې دننه زیارتونه جوړېدل چې د «کنیاس» په څېر د یاد ښار بنسټګر او یا لوړپوړي چارواکي وو.

د یوې سکندریې یا شاهي دربار لپاره د ارزښت من او مناسب ځای ټاکل د لوړ فکر او اوږد مهال پلان دی. وایي ځکه یې د دوو لویو سیندونو د تقاطع سیمه د دې ښار لپاره غوره کړه چې د اوبو رسولو چارې یې اسانه وي. د کوشانیانو د نړیوالو څېړنو د مرکز مشر مرستیال سرمحقق «نظر

ځینې فولکلوریک روایات دي چې تر سکندر وړاندې د «ای خانم» په نوم یوه مېرمن د دې لویې ابادۍ واکمنه وه او سکندر د هغې نوښتګر نه دي، خو ځینې څېړونکي ټینګار کوي چې له میلاد نه ۳۵۰۰ کاله وړاندې او د سکندر تر مرګ شل کاله وروسته، د هغه یو جنرال «سلوکاس» چې پاچا شو، دا ښار یې ودان کړ. اصلي خبره دا ده چې نه خو خپله سکندر او نه هم «سلوکاس» د «ای خانم» په ابادولو کې مستقیمه ونډه اخیستې، د دې ښار اصلي معمار «کنیاس» نومېده. د قانوني سپړنو په لړ کې څه باندې اووه لسیزې پخوا د همدې معمار له قبر څخه یوه کتیبه تر لاسه شوه او څرګندوي چې د یو لوی واکمن په امر «کنیاس» دغه ښارگوټی ودان کړی دی.

دا ښار څه باندې دوه زره کاله پخوا، د یو داسې دفاعي ښار بنسټ ایښودل شوی چې په ستره او بې سارې بېلګه بدل شو، ځکه دا ښار په مثلي ډول جوړ شوی و چې دوه ضلعې یې په مثلث ډول په اوبو احاطه شوې وې او درېیمه ضلعه یې د برج، اوسېدو ځای او ښار لپاره ځانګړي شوي وو.

داسې هم ویل کېږي چې د دې ښار معماري په ترکیبي ډول د یوناني او هندي هنر په سبک جوړ شوي وو او د ختیځو لرغونو ښارجوړولو نښې نښانې په کې لېدل شوي. که څه هم دا ښار ډېر پخوا کنډواله شوی، خو تاریخي اثار یې لا هم په همغه ځای کې پاتې دي چې په دې کې معبد، ښوونځی، محکمه او نور ځایونه په ډېر هنر سره جوړ شوي دي.

د اوس مهال که «ای خانم» بڼه له لرغوني پرتمین ارزښت سره پرتله شي، باید بې ساری شهکار یې وبولو، ځکه د یوې غونډۍ په بڼه د امو سیند په څنډه کې پروت دا ښار ۱۸۰۰ متر اوږد او ۱۶۰۰ متره سورور دی چې د بحر له سطحې یې لوړوالی ۵۰۰ مترو ته رسېږي او همدا د افغانستان د دوو مشهورو سیندو ګډون ځای د طبیعي ښکلا ډېره د پام وړ منظره ده.

د دې ورک ښار په اړه نږدې ۲۰۰۰ کاله مخکې «سکندریه اوکسیانا» لیکل کړي و، خو څوک نه پوهېدل چې دا ښار د اسیا په کوم هېواد کې موقعیت لري او لرغون پوهان د دې ورک ښار موندلو پسې کلونه-کلونه په ختیځ کې وګرځېدل. د روایاتو له مخې په ۱۹۴۴ میلادي کال کې د افغانستان یو سرحدي ساتونکي یوه کوزه چې له سکو ډکه وه، د افغانستان په شمال کې وموندله، خو تاریخ پوهان متوجه شول چې دا د همغه ورک شوي ښار ویجاړۍ دي چې د افغانستان په تخار ولایت کې موقعیت لري.

د «ای خانم» لرغوني سیمې اثار چې د افغانستان د تاریخ ویارلي سندونه

محمد عزيزي وايي: «دربش کاله پخوا چې د لرغون پوهانو له پلټونکي پلاوي سره موږ هلته لاړو، لوېديځ پلو خواجه غار کې تر څمکې لاندې د داسې کانالونو نښې نښانې وموندل شوې چې په مرسته يې د اې خانم لوړې غونډۍ ته د اوبو رسولو سېسټم تنظيم شوی و.»

لومړی ځل په لرغونې اې خانم کې، د افغانستان او فرانسې د لرغون پېژندونکيو يو ګډ پلاوی د ۱۹۸۷-۱۹۶۵ ميلادي کلونو تر منځ پلټنې پيل کړې او د ودانيو ټولې نقشې له بنسټونو سره راوسپړل شوې. سربېره پر دې ډېری منقول او تاريخي توکي هم له خاورينې غونډۍ تر لاسه شول.

لومړنۍ اثر چې په څېړنو او پېژندګلوۍ کې يې ستره مرسته وکړه، د «کنياس» د قبر ډبرينه کتيبه وه. دا اثر اوس هم د کابل په موزيم کې خوندي دی. دې کتيبې د اې خانم د بنسټګر او هلنستيکو اغيزو په اړه لرغون پېژندوکيو ته ډېر څه ورکړل، ځکه په کتيبه کې پنځه نصيحتونه تورل شوي دي. دا د هغه يو سل او پنځوسو نصيحتونو له ډلې دي چې په «اپولو معابدو» کې ليکل شوي او د دولف نصيحتونو يې بولي.

په کتيبه کې يې ليکلي:

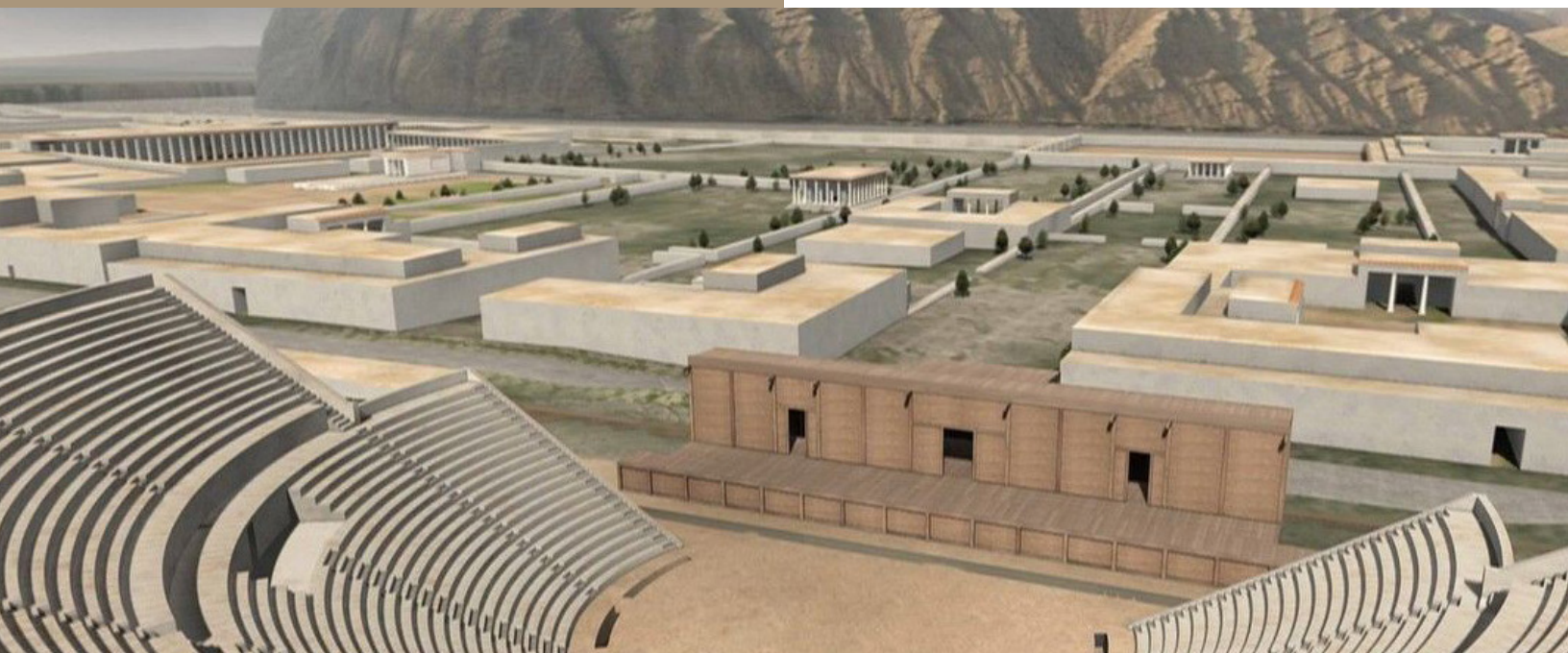
په ورکتوب کې ښه تربيت
په ځوانۍ کې پر نفس حاکميت
په پاخه عمر سخا او ريښتينوالي
په سپين ږيرتوب کې ښه مشورت
بيا نو د مړينې په وخت افسوس مه کوه

دا کتيبه چې «کليزچوتس» يې بولي اوس هم د کابل په ملي موزيم کې خوندي ده. سربېره پر دې په دې تاريخي ځای کې نورې کوچنۍ کتيبې، مجسمې، عاجونه، لالونه، فېروزې، لاجورد، کودري، ډول-ډول لوښي، د سپورټ وسايل او نور اثار وموندل شول. دغه اثار د يونان باختري مدنيت د برم ښه څرګندونه کوي. د بېلګې په توګه له اې خانم څخه تر لاسه شوې سکې يادوو چې د يوناني خدای ګوتي او يوناني واکمنو څېرې پرې تورل يا حک شوې وې.

هغه مهال يونان په ولايتونو وېشل شوی و چې بېلابېلې ادارې به يې «اپاشينونه» بلل او په خپله اې خانم يو اپاشين و. همدارنګه په يونان کې هغه ۷۰ ښارونه چې ډېر مشهور وو او په تاريخي لحاظ يې زياته ستاينه شوې، اې خانم يې له مشهورو ښارونو څخه شمېرل کېده. دا ځکه چې يو فرهنگي مرکز او په سيمه کې يې بې ساری اغيز درلود او همدا لامل شو چې د يونانيانو حکومت په کندهارا کې دوی پېړۍ دوام وکړ.

سربېره پر دومره ښکلاوو او منظرو، اوس مهال دا ښار د يوه تش ميدان په څېر پروت دی، يوازې يو څو اثار يې د کابل په موزيم کې نندارې ته اړينودل شوي، څو د دې ښار د هغه منظرو کيسې وکړي، يو ځل بيا يې هغه ښکلاګانې د هنر په رنگونو ولړل شي او خپل پخوانۍ ښکلا ته وروګرځي.

ماخذونه: د افغانستان ګرځندوی معلوماتي سېسټم او د افغانستان تاريخي اېډو شناسنامه

چکیده مهمترین های رهبری وزارت شهرسازی و اراضی در نشست خبری پاسخ دهی دولت به ملت

”تولو کارکوونکو ته مې لارښوونې کړې چې له
مراجعينو سره نیک او حسنه برخورد وکړي او
کارونه دې پر ټاکلي وخت ترسره کړي.“

”برای ما سرعت کار بسیار مهم است و اجازه نمی
دهیم که در کار های قانونی مامورین ما به
کسی جواب رد بدهد.“

”احداث شهر جدید کابل از مهمترین پروژه
های وزارت است و به زودی کار عملی این
پروژه مهم و حیاتی آغاز می گردد.“

”د قبالو سیستم عصري او نوي کول دا مرسته
کوي ترڅو د ملکیت اصلي خپښتن معلوم
شي.“

”مشکل عمده در افغانستان خرید خانه به
اقساط است و یک افغان باید پول نقد
داشته باشد تا خانه خریداری کند که این
کار غیر ممکن است.“

”عصری سازی سیستم اجراء، ثبت و صدور
قباله از اولویت های کاری ما است.“

”با عصری سازی سیستم قباله جات، وعده
میدهم ظرف ده دقیقه قباله به خریدار یا
فروشنده صادر و یا ثبت خواهد شد.“

”زما پالیسي دا ده چې په هېواد کې د
پانگونې د جذب پر وړاندې خپدونه او
مشکلات لري کړم او د پانگوالو سره همکار
پاتې شم.“

”ما مصمم استیم سیستم خرید خانه را به
اقساط تنظیم کنیم و اگر در این کار موفق
شدیم، میلیون ها افغان صاحب خانه
خواهند شد.“

مشارکت سک‌تور خصوصی؛ توسعه پایدار شهری

نیستند، اما نبود چشم انداز توسعه و مدیریت مناسب منابع باعث شده که تغییر سریع نداشته باشند. بدون شک بخش عمده‌ای از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های توسعه‌یابی در سک‌تور خصوصی نهفته است که با راهکارهای استفاده مناسب از توانایی‌های تمام بخش‌های جامعه، کارایی، نوآوری و آینده‌نگری می‌توان از این رهگذر به شاهره توسعه و ترقی رسید. زیرا توسعه یک کشور نیازمند فعال نگهداشتن تمامی سک‌تورهای موجود در یک جامعه است.

با توجه به اینکه یکی از مهمترین بخش‌های توسعه کشور، توسعه شهری است می‌باید مدیران ارشد شهری از طریق مدیریت و برنامه‌ریزی شهری به این اصل و تقاضا پاسخ مناسب ارائه نمایند. در گذشته شهرها کوچک بود و دولت می‌توانست به نیازمندی‌های شهری به

یکی از راه‌های توسعه شهری مشارکت سک‌تور خصوصی است. طی چهار دهه اخیر بسا از کشورهای انکشاف نیافته، مسیر توسعه خود را به سرعت پیموده و امروز به کشورهای پیشرفته و توسعه یافته مبدل گشته اند. کشور های چون چین، تایوان، مالزی، کوریای جنوبی و امارات متحده عربی از کشور های است که به گونه ای سریع رشد داشته اند. کیفیت و معیار های زندگی در این کشورها در سطح بالاتر از کشورهای کمتر انکشاف یافته قرار دارد و این کشور ها فقط با مشارکت سک‌تور خصوصی توانسته اند تا این حد سریع مسیر توسعه شان را بیمایند.

مهمترین اصل که چنین تحولی را به ارمغان می‌آرد، استفاده مناسب و دقیق از توانایی‌های مختلف دولت و ملت است. بسا کشور های عقب مانده اند که با مشکل نبود استعداد های انسانی و منابع طبیعی روبرو

آسانی رسیدگی نماید، ولی در عصر حاضر شهر ها روز به روز گسترده تر می شوند و نیاز یک مدیریت جامع با مشارکت سکتور خصوصی بسیار محسوس است. اکنون یکی از راهکار های اصلی در حوزه توسعه شهری این است که از وابستگی شهر به دولت کاسته شده و و امور رشد پایدار شهر به مدیریت ارشد دولت با مشارکت سکتور خصوصی تعلق گیرد. زیرا با توجه به واقعیت های عینی و مشهود؛ سرمایه های دولت برای توسعه و نوسازی فضاهای شهری با محدودیت های جدی مواجه است و کمک های بین المللی روز تا روز کاهش می یابد. امروز افغانستان نوپا اما زخم خورده ناگزیر است خود به مشکلات شهری اش رسیده گی نموده و زمینه های لازم توسعه پایدار را برای اتباعش فراهم نماید.

وزارت شهرسازی و اراضی علاوه بر سپردن فعالیت های ساخت و ساز مسکن و اعمار زیر بنا های شهری به سکتور خصوصی، با نظر داشت پالیسی خصوصی سازی ملکیت های دولتی در راستای نیل به اهداف بلند توسعه شهری معینیت خصوصی سازی را در تشکیل این وزارت

ایجاد نموده است.

وزارت شهرسازی و اراضی مشارکت سکتور خصوصی را در انجام خدمات زیربنایی شهری حایز اهمیت دانسته و همواره کار تطبیق بسا پروژه های انکشافی و عام المنفعه را در قالب قرار داد های دراز مدت و شفاف به سکتور خصوصی می سپارد و سکتور خصوصی نیز تا این دم با علاقمندی خاص مایل به کار سازنده گی تحت نظر این وزارت بوده است.

بدون شک عرضه بهتر و سریع خدمات شهری به شهریان و تنظیم بهتر امور شهری در عصر حاضر مستلزم سپردن بخش های کوچک امور توسعه شهر به سکتور خصوصی است و ادارات سکتوری شهری می توانند با استفاده از تجارب و تکنالوژی در دسترس سکتور خصوصی؛ نقایص و آسیب های احتمالی پروژه ها را کاهش دهند. در حال حاضر بسا شهر های افغانستان بیشتر به دلیل تطبیق نشدن پلان ها و ماستر پلان های قبلی به صورت غیر پلانی رشد نموده و زیربنا های شهری نیز از این رو به شکل ناقص شکل گرفته؛ بناءً نیاز است تا کار روی شهر ها به گونه

همه جانبه و سریع انجام شود. وزارت شهرسازی و اراضی برای راحت سپردن پروژه های شهری به سکتور خصوصی در مرحله نخست پلان استراتژیک شهری های بزرگ را طرح و تدوین نموده است؛ زیرا موجودیت پلان های توسعه شهری از یکسو چشم انداز شهر و جهت حرکت توسعه شهری و از جانب دیگر جایگاه دولت و سکتور خصوصی را در عرصه توسعه شهری و نحوه مشارکت و همکاری آنان به گونه واضح و روشن مشخص می نماید. با پیشگیری این راهکار است که مسیر حرکت سکتور خصوصی در امر توسعه شهری روشن شده و صریحاً می توانیم بدانیم کجا هستیم و به کجا و از چه مسیری می خواهیم برویم.

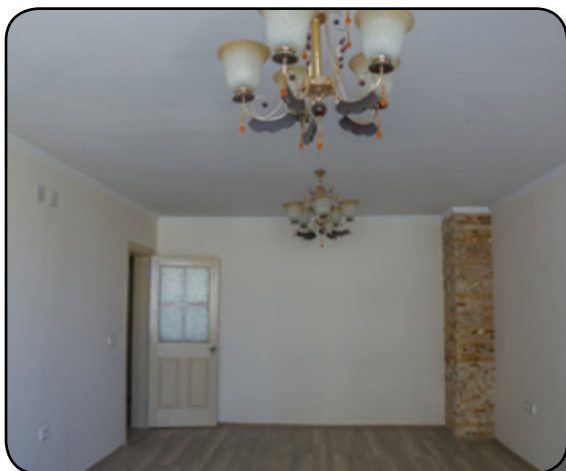

اکنون وزارت شهرسازی و اراضی در پرتو یک چشم انداز روشن با حرکت سازنده و خلاق؛ سکتور خصوصی را در یک چهارچوب مشخص اجازه می دهد که بازده ترین کار های خود را انجام دهد.

برای اینکه بتوانیم سکتور خصوصی را به وجه بهتر در امور شهری سهم سازیم، نخست باید فرهنگ سازی و بستر سازی مناسب برای مشارکت کل جامعه در امر زندگی شهری صورت گیرد. این کار از طریق برگزاری مستمر برنامه های آموزشی، فرهنگی و علمی به منظور القای انگیزه و ترویج فرهنگ شهرنشینی با برنامه بهبود زنده گی شهری در شهریان سهل است.

هدف اصلی ایجاد و نهادینه ساختن این اندیشه است که نباید شهریان بیندیشند خدمات شهری صرف از طریق دولت انجام می شود یا بر عهده دولت است، بلکه باید هر شهر نشین بخشی از کار را بر عهده گیرد. زیرا فرهنگ مشارکت عمومی گام آغازین توسعه پایدار است.

بدیهی است که نظرداشت منفعت مشترک دولت و سکتور خصوصی در توسعه شهر یکی از راه های اساسی مشارکت است. مدیران ارشد شهری باید بکوشند بر مبنای منفعت دولت و تثبیت خصوصی؛ سکتور خصوصی را در امر توسعه شهری سهم سازند. البته این الگوی اقتصادی بهترین نوع ترغیب سهمگیری شرکت های خصوصی در امر توسعه شهری است. شرایط مالی باید به گونه ای برای سکتور خصوصی فراهم شود که این سکتور ها بتوانند در جامعه شهری به گونه فعال و مستمر کار نمایند. زیرا ایجاد بستر مناسب جذب سرمایه گذاری سکتور خصوصی و سرمایه گذاران مختلف داخلی و خارجی از مهمترین راه های توسعه شهری محسوب می شود.

له دولتي ځمکې څخه د گټورې استفادې پر لور

ځمکه د طبیعي سرچینو او د تولید تر ټولو عمده لامل دی، چې د هېوادونو په ډیری اقتصادي، کرنیز، صنعتي او سوداگریزو فعالیتونو کې مهم رول لوبوي. د ټکنالوژۍ له پرمختګ سره سره، د نفوس ډېروالي ته په کتو په نړۍ کې ورځ تر بلې د ځمکې اهمیت او قیمت مخ په ډېرېدو دی.

په بېلابېلو سیمو کې د اقتصادي ودې، د نفوس او عوایدو ډېروالي له کبله ورځ تر بلې ځمکې ته د خلکو اړتیا ډېرېږي. نو یادې موضوع ته په کتو په نړۍ کې د ځمکې ارزښت د وخت په تېرېدو سره لوړېږي او دا موضوع د دې لامل شوې چې د ځمکې په بازار کې ژور بدلونونه رامنځته شي.

د نړۍ پرمختللي او په ځان بسیا هېوادونه له ځمکې څخه منظمې او گټورې استفاده باندې ډېر تمرکز کوي او په خپلو ښارګوټو کې کمه اندازه ځمکه د مېشتېدو او استوګنیزو ودانیو لپاره جلا کوي. په نني عصر کې ډیری هېوادونه په دې باور دي که چېرې د ځمکو بازار په ښارونو کې په خپل حال پاتې شي، نو دا کړنلاره نشي کولای چې له ځمکې منظمې او گټور استفادې ته زمینه برابره کړي. په نني عصر کې ځمکه د یو ملي شتمنۍ

په حیث د دولتونو د پام وړ ده او د دې لپاره چې دا شتمني غصب او ضایع نشي نو د هغه د خوندي کېدو لپاره یې یو لړ جدي اقدامات ترلاسه لاندې نیولي او د دې اقدامات له ډلې یو هم د دولتي ځمکو بانک جوړول دي، چې د ښارچوړولو او ځمکو وزارت هم د یاد بانک څخه په استفادې د دولتي ځمکو په خوندي کولو بوخت دی.

د ښاروالیو د قانون «۷۶» مادې په اساس د دولتي ځمکو او املاکو مدیریت، ساتنه او ترې اغېزناکه استفاده د ښار چوړولو او ځمکو وزارت مسوولیت دی. د ثابتې پانگې په توګه دولتي املاک د هېواد په اقتصادي وده کې اغېزناکه ونډه لري.

ښارچوړولو او ځمکو وزارت هم د دولتي ځمکو سروې او ثبت ته د خپلو کاري لومړیتوبونو په سر کې ځای ورکړی دی او په تېرو درېو کلنو کې یې د هېواد په بېلابېلو ولایتونو کې په میلیونونه جریبه دولتي ځمکه د دولتي ځمکو په دولتي ځمکو بانک کې تر سروې وروسته د مسلکي کسانو له لوري په عصري او پرمختللو وسایلو سروې او ثبت کړې ده.

د هېواد په کچه د دولتي ځمکو ثبت او سروې سره د دولتي ځمکو له غصب څخه مخنیوی شوی او ترڅنګ یې له دولتي ځمکې معقولې او ګټورې استفادې او همداراز ټولګټو پروژو ښه تطبیق ته زمینه برابره شوې ده.

د دولتي ځمکو بانک د ځمکوالۍ چارو اړوند یو جامع او پرمختللی سیستم دی، چې له پرمختللي ټکنالوژۍ څخه په استفادې دولتي ځمکې او د دولت تر استفادې لاندې عامه ملکیتونه تشخیص، په منظم او سیستماتیک ډول یې په آنلاین ډیټابیس کې ثبتوي.

د ښارچوړولو او ځمکو وزارت د جی ای اس ریاست تخنیکي کارکوونکي اوس مهال د هېواد په «۳۲» ولایتونو کې د دولتي ځمکو او د دولت تر استفادې لاندې د عامه ملکیتونو په ثبت بوخت دی او د «۱۳۹۹» کال د قوس مېاشتې تر پایه پورې د هېواد په «۲۹» ولایتونو کې توانېدلی چې په «۷» زره «۱۲» قطعو کې «۶» میلیونو و «۹۱۹» زره او «۵۱۵» جریبه دولتي

ځمکه سروې او ثبت کړي.

له یاد شمېر څخه په «۷۰۱۲» قطعو کې «۶» میلیونه و «۵۰۵» زره او «۲۵۵» جریبه سپینه دولتي او په «۳۵۸۳» قطعو کې «۳۰۶» زره او «۳۰۳» جریبه ځمکه د دولت تر استفادې لاندې عامه ملکیتونه دي.

د شمېرو له مخې؛ د ښارچوپولو او ځمکو وزارت جی ای اس ریاست کابل کې په ۲۷۷ قطعو کې ۳۱۰ زره او ۷۳۳ جریبه دولتي ځمکه او املاک، جوزجان کې په ۲۸۰ قطعو کې ۲۸۵ زره او ۸۷۴ جریبه دولتي ځمکه او املاک، لوگر کې په ۲۶۳ قطعو کې ۲۶۰ زره او ۹۴۱ جریبه دولتي ځمکه او املاک، ننگرهار کې په ۲۹۲ قطعو کې ۴۸۰ زره او ۷۰۰ جریبه دولتي ځمکه او املاک، زابل کې په ۱۹۱ قطعو کې ۲۸۲ زره او ۸۴۷ جریبه دولتي ځمکه او املاک، لغمان کې په ۳۷۳ قطعو کې ۱۹۹ زره او ۲۳۱ جریبه دولتي ځمکه او املاک، کاپیسا کې په ۴۶۵ قطعو کې ۶۴ زره او ۳۹۶ جریبه دولتي ځمکه او املاک، کندز کې په ۳۲۵ قطعو کې ۲۳۷ زره او ۹۹۶ جریبه دولتي ځمکه او املاک، بلخ کې په ۱۷۰ قطعو کې ۳۸۴ زره او ۸۰۲ جریبه دولتي ځمکه او املاک، هرات کې په

۱۴۹ قطعو کې ۳۲۳ زره او ۶۴۶ جریبه دولتي ځمکه او املاک، پکتیا کې په ۲۹۸ قطعو کې ۳۲۶ زره او ۴۹۴ جریبه دولتي ځمکه او املاک، پروان کې په ۲۸۰ قطعو کې ۲۲۵ زره او ۵۵۲ جریبه دولتي ځمکه او املاک، بامیان کې په ۲۱۱ قطعو کې ۲۳۹ زره او ۹۸۹ جریبه دولتي ځمکه او املاک، غزني کې په ۹۹ قطعو کې ۲۲۴ زره او ۷۳۶ جریبه دولتي ځمکه او املاک، سمنگان کې په ۳۸۵ قطعو کې ۱۳۴ زره او ۵۴۲ جریبه دولتي ځمکه او املاک، وردک کې په ۲۱۳ قطعو کې ۱۷۱ زره او ۳۳۰ جریبه دولتي ځمکه او املاک، دایکندي کې په ۲۸۸ قطعو کې ۱۴۲ زره او ۲۱۳ جریبه دولتي ځمکه او املاک، غور کې په ۱۶۳ قطعو کې ۱۴۷ زره او ۹۸۸ جریبه دولتي ځمکه او املاک، نیمروز کې په ۲۸۵ قطعو کې ۲۹۷ زره او ۱۶۰ جریبه دولتي ځمکه او املاک، سرپل کې په ۲۵۱ قطعو کې ۱۸۷ زره او ۵۲۳ جریبه دولتي ځمکه او املاک، کندهار کې په ۲۶۲ قطعو کې ۳۴۵ زره او ۹۶۲ جریبه دولتي ځمکه او املاک، پکتیکا کې په ۱۳۴ قطعو کې ۳۲۳ زره او ۸۵۳ جریبه دولتي ځمکه او املاک، تخار کې په ۳۴۲ قطعو کې ۱۷۹ زره او ۷۵۸ جریبه دولتي ځمکه او املاک،

هلمند کې په ۱۳۴ قطعو کې ۳۱۵ زره او ۱۵۷ جریبه دولتي ځمکه او املاک، فاریاب کې په ۲۰۰ قطعو کې ۱۸۱ زره او ۲۹۵ جریبه دولتي ځمکه او املاک، بغلان کې په ۱۹۸ قطعو کې ۲۰۵ زره او ۴۱۷ جریبه دولتي ځمکه او املاک، خوست کې په ۲۵۶ قطعو کې ۲۳۸ زره او ۴۰۰ جریبه دولتي ځمکه او املاک، بادغیس کې په ۱۶۱ قطعو کې ۱۸۵ زره او ۹۴۰ جریبه دولتي ځمکه او املاک، کنړ کې په ۴ قطعو کې ۷۴۰ جریبه دولتي ځمکه او املاک، بدخشان کې په ۲۰ قطعو کې ۱۳ زره او ۹۹۸ جریبه ځمکه او املاک، پنجشیر کې په ۳۵ قطعو کې ۲۳۲ جریبه ځمکه او املاک او فراه ولایت کې په ۸ قطعو کې ۷۲ جریبه دولتي ځمکه او املاک سروې او ثبت کړي دي.

دا وزارت په پام کې لري چې د دولتي ځمکو بانک برنامه د هېواد په ټولو ولایاتو کې پلي او د دولتي ځمکو سروې او ثبت لړۍ لا گړندی کړي خو د دولتي ځمکو له ثبت سره د هېواد په ټولو ولایاتو کې له دولتي ځمکو معقولې او گټورې استفادې ده زمینه برابره او همداراز د اپتیا وې ځمکه متقاضی ادارو ته په اختیار کې ورکړي.

چه خوش که جان من ایثار انکشاف شود
و شاد دیده به دیدار انکشاف شود
به قریه قریه ما نور رهنما گردد
و بخت ما همگی یار انکشاف شود
ز باغ ده کهن چهل ریشه کن گردد
شکوفه ها همه پر بار انکشاف شود
مرنج میهن من ؛ زادگاه دیرینم
کُتل و کوه تو هموار انکشاف شود
عرق ز جبهه بریزم برای خدمت تو
که تا سرای تو گلزار انکشاف شود
بهار چهار فصل نیز غیر ممکن نیست
اگر طبیعتی همکار انکشاف شود
و کشف این همه اسباب و علم می طلبد
که تا مفسر اسرار انکشاف شود
رفاه توست به دست تو هموطن برخیز
که قلب و ذهن تو بیدار انکشاف شود
تو هم توانی که تسخیر ماهتاب کنی
اگر سواد تو رهکار انکشاف شود
جهان سعی طلب می کند سعادت ما
که عرق تابش انوار انکشاف شود
ثبوت رنگ عمل راحت دگر دارد
که نیک منظر اظهار انکشاف شود
تو جمع من، من و تو جمع یک معادله ایم
فقط به وحدت ما کار انکشاف شود
توان و همت و تدبیر نیک ما تنها
براستی همه ابزار انکشاف شود

محمد داود «تنها»

زنی که مرز های معماری و جنسیتی را در نور دید

آثار ۳۰ ساله زها حدید در موزیم گوگنهایم در سال ۲۰۰۶ به نمایش گذاشته شد؛ بیشترین آثار او را نقاشی‌هایش از ساختمانها تشکیل می‌داد که در ۳۰ سالگی او را به اوج شهرت رساند. در پایان دهه ۱۹۹۰، فعالیت‌های کاری حدید افزایش یافت. او برای طراحی ساختمان موزیم هنرهای معاصر سین سیناتی وارد رقابت شد، رقابتی که استادش رم کولهاس نیز در آن حضور داشت. حدید در این رقابت پیروز شد و نامش را به‌عنوان اولین زن طراح موزیم در آمریکا ثبت نمود.

اکثر پروژه های زها حدید در رقابت های بزرگ کامیاب و بعداً در مرحله اجرا قرار گرفته اند. زها حدید در سال ۲۰۰۸ در لیست ۱۰۰ بانوی قدرتمند مجله فوربز، جایگاه ۶۹ را تصاحب کرد. در سال ۲۰۱۰، مجله‌ی New Statesman او را در لیست ۵۰ فرد تأثیرگذار سال ۲۰۱۰ قرار داد. او معتبرترین جایزه‌ی معماری بریتانیا یعنی جایزه‌ی استرلینگ را نیز دو بار دریافت.

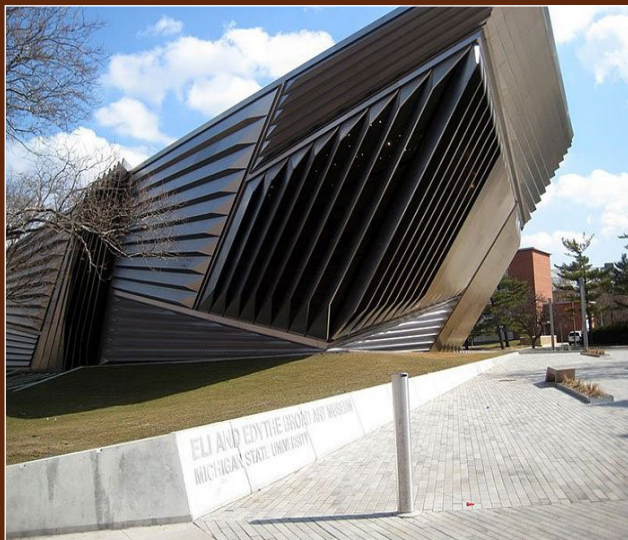
از زها حدید به عنوان بزرگترین بانوی معمار جهان یاد شده، اسطوره ای که در ۳۱ مارچ ۲۰۱۶ در اثر حمله قلبی در گذشت. تعدادی از پروژه های طراحی شده این معمار مشهور در زمان مرگش نیمه تمام ماند و تعداد دیگری بعد از مرگش پایان یافتند. در سال ۲۰۱۶، پس از اتمام ساخت پروژه آنتورپ در بلژیک، مسئولان این شهر به پاس طراحی او؛ میدان مقابل این ساختمان را میدان زها حدید نام نهادند.

کولهاس کار را در بخش معماری آغاز نمود. فعالیت های زها حدید مشتمل بر معماری، طراحی داخلی، صحنه و اشیاء، ایستگاه‌های قطار، هتل‌ها، موزیم ها و مجموعه های صنعتی، فرهنگی و ورزشی است که می توان از ایستگاه آتش‌نشانی در شهری در مرز سوئیس و آلمان (۱۹۹۰-۱۹۹۴)، پل مسکونی لندن روی رودخانه تمز (۱۹۹۶)، مرکز هنر معاصر رزنتال در سین سیناتی امریکا (۱۹۹۸)، مرکز علمی فائو در ولفسبورگ آلمان (۱۹۹۹-۲۰۰۵)، ترمینال تراموا و پارکینگ موتر در استراسبورگ فرانسه (۲۰۰۱)، - بنایی برای پیست اسکی برگیزل در اینسبروک اتریش (۲۰۰۲)، ساختمان ب.ام.و. در لایپزیک آلمان (۲۰۰۵)، ساختمانی برای مجموعه مراکز درمانی سرطان مگی در اسکاتلند (۲۰۰۶)، موزیم هنر معاصر در کالیاری ایتالیا (۲۰۰۷)، آسمان خراشی در مارسی (۲۰۰۷-۲۰۰۹)، پلی در زارا گوزای اسپانیا (۲۰۰۸)، ترمینال سالرنوی ایتالیا، کتابخانه برای دانشگاه سویل، دانشگاهی در مکزیک، پلی در ابو ظبی، یک سالن اپرا در دبی، موزیم امپرسیونیسم کوپنهاگن، موزیم هنر جدید دانشگاه میشیگان (۲۰۱۰)، مرکز ورزشی المپیک آبی لندن (۲۰۱۲) و مجتمع هنرها در روم به عنوان مشهورترین پروژه های او نام برد. زها حدید بر خلاف زنان فعال و معماری که در طول تاریخ همیشه در پشت صحنه بوده و نامی از آنها گرفته نشده؛ نه تنها مرز های معماری، بلکه مرزهای جنسیتی را درنوردید.

کلشه های جنسیتی و باور های نادرست در جوامع نسبت به زنان و تردید بر توانایی های شان می تواند عامل بازدارنده قوی در دستیابی زنان به جایگاه اجتماعی آنها باشد. با وجود پیشرفت های چشمگیر در جهان؛ هنوز هم باورها و کلشه های جنسیتی در جوامع و فرهنگ های مختلف وجود دارد که بر مبنای آن از زنان انتظار می رود؛ رفتار، کردار و عملکرد شان مختص به زنان باشد و اگر خلاف باور کلشه ی جامعه عمل کنند طرد خواهند شد و یا توانایی انجام دادن غیر آنرا ندارند.

بعضی از کلشه های جنسیتی در برخی جوامع تقسیم شغل به زنانه و مردانه است. کلشه حاکم در فرهنگ جوامع کشور های آسیایی و خاورمیانه این بوده که معماری یا انجینیری شغل مردانه است و زنان نمی توانند مثل مردان طرح و دیزاین انجینیری تعمیرات و یا شهرهای بزرگ داشته باشند. در حالیکه زنان زیادی این کلشه ها را غلط ثابت نموده اند.

یکی از این زنان؛ زها حدید؛ یکی از ده بهترین معمار شهری جهان است که از وی به نام اسطوره معماری جهان نیز یاد شده است. زها حدید در سال ۱۹۵۰ م در بغداد در یک خانواده مسلمان به دنیا آمد. وی پس از آموزش های ابتدایی بیروت رفت و در دانشگاه امریکایی انجا ریاضیات فرا گرفت و بعد برای فراگیری معماری به لندن رفت. او پس از اخذ دیپلوم در بخش معماری از دانشگاه لندن به دعوت دو معمار نامدار الا زنگلیس و نیز رم

موزه‌ی جامع هنر میشیگان (۲۰۰۷ تا ۲۰۱۲)

زاهّا حدید

ایستگاه آتش‌نشانی ویترا (۱۹۹۱ تا ۱۹۹۳)

پاویون پل زاراگوزا (۲۰۰۵ تا ۲۰۰۸)

تاکنون بیش از ۶ میلیون و ۹۱۹ هزار جریب
زمین دولتی ثبت گردیده است.

تاکنون بیش از ۵ میلیون و ۷۴۳ هزار جریب
علفچر ثبت گردیده است.

د دولتي ځمکو او غیر رسمي کورونو
ثبت د ښار جوړولو او ځمکو وزارت
له مهمو لومړیتوبونه څخه دي.

تاکنون ۸۷۱۱۹۵ خانه غیر رسمی در هشت
شهر ثبت گردیده است.

څنگه کولای شو، چې د خپل کور قباله ترلاسه کړو؟

وړاندې کېږي.

د ویش چارې ګړندی کړي.

افغانستان یو له هغو هېوادونو دی چې تر ډېره موده پکې قباله د محاکمو له لوري ثبت او د اجرا وه او د قبالي سیستم د نه عصري کېدو له کبله خلک له ګڼو ستونزو سره مخ ول. د نړېوال بانک د موندونو له مخې په افغانستان کې د محاکمو له لوري یوه قباله په «۲۰۰» کاري ورځو کې اجرا کېده چې دې مسلې فساد، د ځمکو او ملکیتونو غصب او داسې نورو غیر قانوني مواردو ته زمینه برابره کړې وه.

د ښارچوپولو او ځمکو وزارت د قبالي ثبت، اجراء او صدور په برخه کې د غوره، چټکو او شفافو خدمتونو د وړاندې کولو په موخه په کابل، هرات، کندهار، ننگرهار او پکتیا ولایتونو کې د قبالي څلور پوړیزه عصري ودانیو رغیزې چارې پیل کړې چې په نږدې راتلونکې کې به ګټې اخیستنې ته وسپارل شي، دا ودانۍ په پرمختللي ټکنالوژۍ سمبالې دي.

خو حکومت د دې ستونزې د حل لپاره د قبالي ثبت او اجرا چارې رسماً له محاکمو ښارچوپولو او ځمکو وزارت ته ولېږدولې، خو د قبالي اجرا او ثبت لپاره الکترونکي سیستم جوړ او د قبالي

د ښارچوپولو او ځمکو وزارت په اداري سیستم کې د قبالي اجرا او ثبت په پنځو پړاونو کې ترسره کېږي، چې په دې مطلب کې د دې ټولو پړاونو په اړه په تفصیل سره معلومات

لومړی پړاو:

په دې مرحله کې د معاملې ښکېلې خواوې د ولایت اړوند د قبالي امریت د مراجعینو خدمتونو دفتر ته مراجعه کوي، د خدماتو مسول کارکوونکي د قبالي د اجرا او د اړتیا وړ اسنادو په اړه مقابل لوري ته معلومات او لارښوونه کوي، مقابل لوری د قبالي اړوند فورمه تر ډکولو وروسته بایع ته د اجراتو لپاره سپاري. د معاملې ښکېلې خواوې د اړتیا وړ اسناد له فورمې سره ضمیمه او بیا د مراجعینو خدماتو ته ورکوي. د مراجعینو خدماتو مسول کس اسناد ګوري او په

اجراءات نواقص ونلري، نو شته سندونه د تعرفې د صدور په موخه د قبالي د ترتيب کميټې ته ليري.

د ترتيب په موخه اړونده کميټې ته ورليري.

درېم پړاو:

د قبالي د ترتيب کميټې، د تثبيت کميټې استول شوي سندونه ارزوي او په هغه صورت کې چې سندونو يا اجراءاتو کې نواقص وي د اصلاح لپاره بياخلي تثبيت کميټې ته ليري او که چېرې سندونه تکميل او په اجراءاتو کې ستونزه نه وي نو د کنترول کميټې ته يې تسليموي، د اسنادو له کنترول وروسته د تعرفې ورکړه او قبالي ارزښت صادريري او قباله بيا د الکترونيکي سيستم له لارې د يو ځانگړي امنيتي کوډ نمبر په لرلو چاپيري.

څلورم پړاو:

د کنترول کميټې د تعرفې له صدور وړاندې طی مراحل شوي سندونه چک او کنترولوي، په هغه صورت کې چې اجراءات يا اسناد نواقص ولري نو بېرته يې د اصلاح لپاره د قبالي د ترتيب کميټې ته استوي، که چېرې اسناد تکميل او

هغه صورت کې چې څه ستونزه ونلري د نورو مراحلو د بشپړولو لپاره يې د مالکيت حق تثبيت او ارزښت ټاکلو کميټې ته تسليموي.

دويم پړاو:

په دې مرحله کې د مالکيت حق تثبيت او ارزښت ټاکلو کميټې اسناد گوري او په هغه صورت کې چې ستونزه پکې وي نو بېرته يې د مراجيعنو خدمتونو ته د اصلاح لپاره ور ليري. که چېرې شته اسناد تکميل او ستونزه ونلري نو د مالکيت حق په تثبيت او د ملکيت په ارزښت ټاکلو کار کوي. د اسنادو د تثبيت کميټې د مالکيت حق اړوند اسناد څېري او له اړونده مربوطه ادارو سره يې ثبت او د ملکيت د اړتيا وړ ځانگړنې راټولوي. کله چې د اعتبار وړ سندونه سم او د شخص مالکيت حق پر ملکيت تثبيت شي، د تثبيت کميټې، د انتقال اړوند ملکيت د کړنلارې اصولو مطابق ارزښت ټاکي. د تثبيت کميټې د مالکيت حق تثبيت او ارزښت ټاکلو وروسته طی مراحل شوي سندونه د قبالي

پنځم پړاو:

د تثبيت، صدور او تسليمي. مديريت، په يو مخصوص اطاق کې چې له کمرې سره مجهز دی په قباله کې د ښکېلو خواو اقرار، د گوتې نښان لږوي، قباله ټاپه او مقابل لوري ته تسليموي. د ثبت او صدور مديريت د طی مراحل شويو سندونو سکڼ او ورقي ارشيف کوي او همدراز د قبالي سکڼ په الکترونيکي سيستم کې ثبتوي. همدراز د قبالي ثبت او صدور مديريت اړونده ادارو ته د قبالي د اجرا په اړه رسما خبر ورکوي.

حکومت ژمن دی چې په الکترونيکي ډول د قبالي ثبت او اجراء سره خلکو ته غوره خدمات وړاندې، له اداري فساد سره جدي مبارزه او همدراز د دولت عوايد له دې لارې لوړ کړي.

